

Tavaszi áhítat

Életünk alapja

Aki végigolvassa Jézus hegyen elmondott beszéd-sorozatát, a következő, utolsó képhez érkezik meg. „Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva. Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; az összeomlott, és teljesen elpusztult.” (Mt 7,24–27)

Mindazzal, amit Jézus tanított a Hegyi beszédben, valójában egyetlen cél felé mutatott, mely ebben a képben csúcsonyul ki: hallgatóinak, és aztán az Ő tanítása cselekvőinek olyan szilárd, minden körülmények között megálló erkölcsi tartása, olyan életháza legyen, amely a viharok között sem omlik össze.

Nyilvánvaló, hogy Jézus nem társasházi lakás, vagy tóparti üdülő építéséről beszél, hanem az ember életének házáról. Az élet-épületről tanít, amit mindnyájan építünk szakadatlanul. Építünk, továbbépítünk, bontunk, aztán újra építünk.

De vajon tudatosan tesszük-e ezt? Vannak emberek, akik csak úgy találomra élnek, ahogy éppen az adott helyzet adja magát. Vannak vidám, és látszólag bohém emberek, akik nem törődnek semmivel, s azt mondják, majd az lesz jó, amit az élet magától hoz. Ott fogok élni, oda fogok költözni, ahol jól megy dolgom, ott van a hazám. Nem kell ebből olyan nagy ügyet csinálni. Benyomások, lehetőségek, barátok, eshetőségek, vagy éppen az egészségi állapot, vagy lakóhely határozza meg azt, hogy jól érzi magát, vagy pedig nem. Belső menetrend nélkül, találomra élnek, máról holnapra. Van, aki azt mondja, hogy az az igazán jó dolog, ha mindenhol hazára találok nemzettől és néptől függetlenül.

Vannak olyanok, akik arra építenek, amit ők helyesnek tartanak. Van, aki a szépségre épít. Van, aki az ismeretre, tudásra épít, és van, aki az egészségére. Van, aki a szó anyagi és szellemi értelmében vett gazdagodásra, van, aki a filozófiára, van, aki a politikára, van, aki a családjára és a gyermekeire, de akad olyan is, aki csupán a magyarságérzésre alapoz. Van, aki saját magára épít, úgymond önmagát valószínűsíti meg.

Vajon egymagában bármelyik elégséges-e ahhoz, hogy életünk alapjául szolgáljon, vagy ennél többre van szükség? Életünknek alapja, vagy építőkövei a fentiek? S mi a kettő közötti különbség?

Amikor Makedóniai Fülöp Korinthosz városát ostrom alatt tartotta, a város lakói nagy izgalomban voltak, és mindenki megpróbálta a tőle telhető legtöbbet megtenni, hogy a fenyegető katasztrófát elhárítsák. Az egyik a fegyvereket tisztította, a másik követet hordott össze, a harmadik a falakat javította. Mindenki azon fáradozott, hogy a fenyegető szerencsétlenséget megakadályozza, miközben kétségbeesettnek érezte magát a város elfoglalása és mindannak bekövetkező elpusztítása miatt, amit maga épített egykor.

A hagyomány szerint Szinopei Diogenész sietve keresett egy hatalmas követ és nagy hévvel gördítette mázsás súlyát a kis utcácskában fel és alá. Amikor megkérdezték tőle, hogy miért teszi ezt, azt válaszolta: én is elfoglalt vagyok és gördítem mázsáimat, hogy ne én legyek az egyetlen unatkozó a sok szorgalmas között. Továbbra is megválaszolatlan marad,

mire gondolt Diogenész ezzel a többértelmű képpel, de teljes egészében megfelel a fiatal cinikusok fő céljának, hogy tudniillik a korinthosziak reményét és kétségbeesését egyaránt megkérdőjelezze és őket annak meggondolására készítse, hogy mi is az, amitől tulajdonképpen kétségbeesnek.

Az egyik embernek leég a háza, és kétségbeesik. De vajon a szerencsétlenség oka, vagy csak indítéka kétségbeesésének? Ha az ember mindenét elveszíti, vagy mindenét elvennék tőle, amihez testestül lelkestül ragaszkodott, ha már semmije sem marad, kétségbeesik. De mégis mi volt ő, mielőtt háza leégett? – Akkor boldog voltam – feleli majd minden biztonnyal. – Ezek szerint a házad volt a boldogságod? – Igen – mondja. – És most, amikor a házadat lerombolták, úgy érzed, mintha az egész életed dőlt volna romba? – Éppen így van. Az összes magyarázat, amit csak kereshetünk, mind arra az egy megállapításra enged következtetni, hogy a házban élők életének értelmét a ház adta és láthatólag nincs már semmi, ahonnan vigaszt meríthetnének.

Természetesen a ház helyett vehetnénk bármi más példaként, amire valaki külsőleg az életét tehetné: az egyik a munkájában és a teljesítményében keresi otthonát, míg a másik a pénzben, a harmadik a közkedveltségben és abban, hogy állandóan barátainak és elvtársainak éltető tábora vegye körül. Legyen ez bármi is, ha ezen javak egyike is valaki számára abszolút értelmet nyer, akkor törvényszerűen kétségbeesik ezek elvesztésekor. Annak az embernek, akit a külső tényezők határoznak meg, csak ez marad. Kétségbe kellett esnie, mert ezt vagy azt elveszítette. Ennek helyén sokszor a reménytelen beleenyugvás lesz az utolsó szó. Vagy épp a kétségbeesés okozta fájdalom miatt egy sajátos változáson megy keresztül. Életének elmélyüléséhez, bensőségesé válásához jut el, és megérti, nem a mostani veszteség fáj, hanem egy korábbi hiány, élte biztos, szilárd alapjának hiánya.

Talán ez volt az, amit Diogenész Korinthosz lakóinak mondani akart: sorscsapásnak tartjátok, ha a makedón csapatok miatt elveszítitek birtokotokat és vagyontokat. De kapkodásotok rossz irányba vezet. Épp most, épp reménytelenségetek közepette vehetnétek észre, hogy nem házaitok és nem udvaraitok tesz ki életeteket, hogy többek vagytok az evésnél és az ivásnál. Elkeseredtek a veszély miatt, amely vagyontokat fenyegeti, de az igazi veszély számotokra valójában az, hogy még most sem látjátok be, igazából véve nem éltek valóságos életet mindaddig, amíg azt gondoljátok: az én házam, a kutyám, a pénzem az én életem.

Ha valaki képes arra, hogy ezt belássa, akkor felkészült annak a fontos alapelvnek az elfogadására, hogy soha senki sem abban a kívülálló tényezőben csalódik, ami nem ő maga, hanem mindig saját magában. Másképp fogalmazva: a kétségbeesés alapjában véve mindig az embernek az Istennel és önmagával fennálló rossz viszonya. Azaz a zápor, a szelek, vihar veszélye, a fenyegetettség, a csalódás és kétségbeesés saját bensőnkben lakozik és nem külső sorscsapásokon keresztül támad ránk. Csak ha ezt beláttuk, akkor nyer értelmet számunkra az istenkérdés, s válik elengedhetetlenül szükségessé. Csak ha ezt megéreztük, akkor lesz fontos az Istenhez való tartozás újra átélése, hogy emberi mivoltunk ne induljon bomlásnak, hanem biztos kősziklán, egészben maradhasson.

Lakatos Csilla

Főtisztelendő RÁZMÁNY CSABA, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke 60 éves!

A választások első fordulójának időpontjával esett egybe Rázmány Csaba püspök születésnapja. Ezért, valamint azért, hogy a meghívott lelkészek vasárnap szolgálhassanak gyülekezeteikben, április 8-án, szombaton délután 2 órakor gyülekeztek a Bartók Béla Egyházközség tanácstermében a Család által meghívott rokonok, barátok, munkatársak.

Az üdvözlések rendjén elmondták gondolataikat e sorok írója, aki feleségével és Zita lányával Áprily Lajos: Imádkozom, legyek vidám című versét is elénekelte (aminek dallamát őmaga szerelte), Elekes Botond egyházi főgondnok, Dr. Kiss Balázs, zsinati tanácsos, a Család jó barátja, Kelemen Miklós, rangidős lelkész, Pécsi L. Dániel heraldikus, Tarnai Katalin, a Magyar TV Aranyfűst műsorának szerkesztője és sokan mások, akik az ajándékozás során mondták el közvetlenül jókívánásaikat. Jó ebéd és jó hangulat következett ezután...

...Következzen itt néhány gondolat a főjegyző üdvözlő beszédéből:

*Főtisztelendő Püspök Úr!
Kedves rokonok, barátok, munkatársak,
meghívott vendégek!*

A Szentírás azt írja az Ézsaiás könyvében: Akik az Úrban bíznak, azoknak erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el. E gyönyörű bibliai gondolat fényében nézhetjük az Ünnepelet eltelt 60 évét. Kányádi Sándor Fától fáig című versében egy lovait kereső gyermekről ír. Az elveszett, elcsángált lovakat keresve mind beljebb és beljebb kellene menjen az erdő sűrűjébe. Szívében félelem, mert, ahogy Ady Endre írja, Jó Csönd Herceg félelmetes tud lenni az erdőben járó ember számára. „Fától fáig lopja magát a gyermek”, mert a lovak nélkül nem lehet hazamenni.

Az áhított tisztásra el kell érni, ahonnan időnként hallja a csengettyűszót, amit már az anyaméhben is hallott. Így reménykedik: „...haladj tovább fától fáig / biztasd magad kislegény...” „Orra bukva az avaron” /Farkas Árpád/, hányszor kell menni mégis tovább, tovább „az élet egyre sűrűbb erdejébe” /Juhász Gyula/ fától fáig, és közben meghúzódni, akár a félelemtől is reszketve abban az istenes tudatban, hogy „akik az Úrban bíznak, azoknak erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el”. Papi családba érkezett Kolozsváron ezelőtt 60 évvel Rázmány Csaba, hogy

testvéri szeretet örömjajától legyen hangos az otthon. Majd kezdődött – nem könnyű években – az út fától fáig, óvoda, iskola, érettségi, majd az édesapa nem irigyelt életpályájának folytatása, teológia, segédlelkészség Brassóban, gyönyörű évek az alsó-boldogfalvi gyülekezetben, rátalálás a küzdőtársra egy székelykeresztúri székely leánykában, a gyermekek érkezése...és mennyi gond, felelősség, munka, helytállás, de kellett menni fától fáig, ezt kérte a hivatás, és mindig tudni kellett, hogy „akik az Úrban bíznak...” Hány örömteli keresztelés, esketés, konfirmálás, köztük az övéiké is, hány temetés, vesztés, köztük az övéiké is, eredmények, sikerek, de megpróbáltatások is, építés a romlás után. Majd a legnagyobb kereszt, amiért el kellett hagyni a szülőföldet, gyógyulást keresni. De kellett menni a tisztás felé, fától fáig lopva magát, szereteteinek, gyülekezetei tagjainak, barátainak, munkatársainak aggodása, féltése közepette.

A tisztás hívogat, az anyaméhben hallott csengettyűszónak varázsa van és bátorít. Az egyházunk 2001-ben főpásztorává választja, 2005-ben újraválasztja. Még most is biztatja magát, ne hagyj magad kislegény. 60 éves „kislegény”. A napfényes tisztás még odébb van. De minden nehézség ellenére, sikerült eddig egyházunkat megőrizni az erdélyi Dávid Ferenc tiszta örökségének, nem engedve nyugati divatoknak, lelkünköt idegen befolyásoknak. Fától fáig, lélektől lélekig és mindig az Úrban, atyáink Istenében bízva...Erőt, egészséget!

AD MULTOS ANNOS, CSABA EPISCOPUS
RÁZMÁNY!!!

B. L.

*Rázmány Csaba püspök és
kedves felesége, Iduka*

Balázs László főjegyző köszöntése

Elekes Botond főgondnok köszöntése

Dr. Kiss Balázs főtanácsi tag köszöntése

Rázmány Csaba és Kelemen Miklós lelkészek

*Sepsi Kovács Éva és Gergely Felicián köszöntése
a templomban*

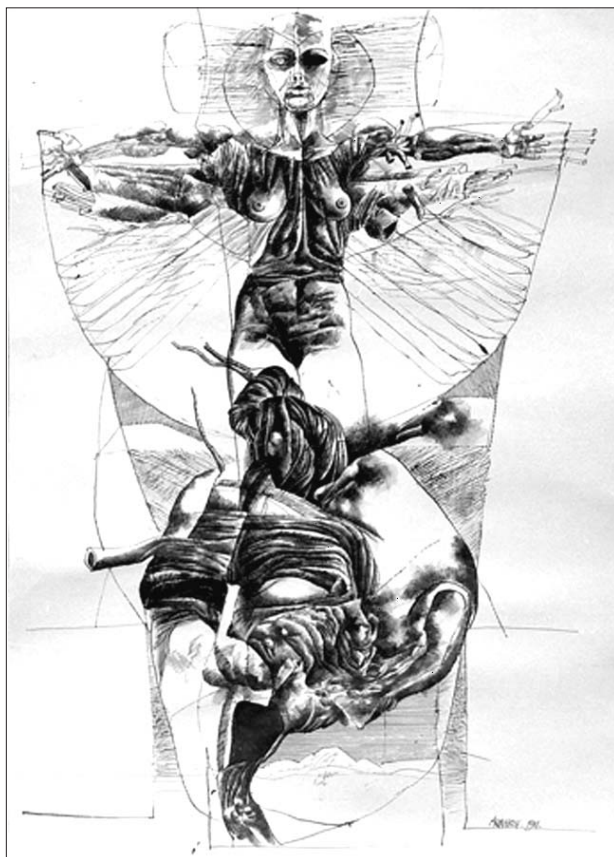
Brock Vilmos köszöntése

Variációk egy Bartók-témára

„Aranyossy a mozgás anatómiája és nyelvtana mellett igen jól ismeri a dinamika elméleteit is és tudja, hogy (amint Leonardo da Vinci örökérvényűen megfogalmazta) az a festett vagy rajzolt figura, amelyből a dinamika hiányzik, kétszeresen halott – egyszer azért, mert pusztán kitalálás, egyszer pedig azért, mert sem a lélek, sem a test mozgását nem mutatja. Grafikusunk képalkotási dinamizmusát a zene újfajta atonális képletével lehetne azonosítani.

A nyolcvanas évek elején készült **Bartók-szonettek**-ben Bartók zenéje kalauzolja egy olyan területre, ahol rádöbben arra, hogy az illusztratív megfogalmazáson túl a sorsvállalás nagyobb, expresszívebb kifejezésformáit valósíthatja meg. E négy lap valóban nem illusztráció, hanem önálló grafika, melyre Bartók élete, muzsikája inspirálta a grafikusot.”

Takács Gábor:
Aranyossy György grafikai világa

Variációk egy Bartók-témára I.
(65x45 cm diófafapác, kréta, papír)

Árulkodó Júdás?

Ki az, aki nem énekelte ezt a csúfolkodó verset? Ne akart volna visszavágni így gyermekkorában a strébereknek?

S ki az, aki ne lett volna árulás áldozata, árulóként vagy elárultként? A Júdás-kép bennünk már-már archetípus jellegű. Maga a megszemélyesített Árulás. Annak ellenére, hogy a négy evangéliumban olvasható leírások különböző Júdás-arcot rajzolnak ki, annak ellenére, hogy például a Jézus Krisztus Szupersztárban a legizgalmasabb hang és képvilág egy pozitívabb Júdás képet rajzol... Annak ellenére, hogy ismerjük a tendenciát, hogy az áruló Júdás, a keresztény világgal szembenálló Júda (s judaizmus) alakját szimbolizálja... Mégis, úgy érzem, erősebb bennünk az, amibe „belenevelődünk”, ami tudatunkat és még tudatalattinkat is meghatározza. A keresztény gondolkodás, ha

vállaljuk, ha nem, ha akarjuk, ha nem: meghatározza gondolkodásunkat.

Április 8-án sajtóbomba robbant: Júdás-evangéliuma nyilvánosságra került. (Újsághír: A National Geographic Society történetének egyik legfontosabb tudományos beszámolóját hozta nyilvánosságra Washingtonban. A világ legnépszerűbb ismeretterjesztő havi magazinja, s többnyelvű tévécsatornája beszámolt Júdás evangéliumáról. A kézirat csak nemrég vált hozzáférhetővé a tudományos világ számára. Ókori szövegekben szereplő utalásokból a kutatók előtt már régóta ismert volt Júdás evangéliumának létezése. A Júdás evangéliumát tartalmazó – három másik kéziratot is magába foglaló – kódexet azonban csak az 1970-es években fedezték fel Egyiptomban, mely ezt követően többször is gazdát cserélt. Előbb Európába, onnan

pedig az Egyesült Államokba került, ahol tizenhat évig egy banki székben tartották. Egy régiségkereskedő 2000 áprilisában megvásárolta, majd 2001 februárjában átadta a Maecenas Foundation for Ancient Art, bázeli alapítványnak. Ekkor kezdett hozzá a svájci Kasser professzor, a világszerte ismert koptológus vezette csoport a szöveg fordításához és megővéséhez. A papiruszra írt kopt nyelvű szöveg a 4. században görögből készült fordítás, és a megfejtett szöveg a közreadók szerint új megvilágításba helyezi Júdás alakját, miszerint Júdás a legtehetségesebb tanítvány, „a jó”, Jézus parancsát beteljesítő, árulása: kérés teljesítése.)

Több dolog is érdekes számunkra ebből. Kétségkívül izgalmas maga a dokumentum, kortörténeti szempontból. Engem mégis az izgat: miért lett ebből ekkora szenzáció? A sajtó keltette hatás milyen lehet? Mit tudhatunk meg ebből a jelenségből a sajtó és az egyházak és közvélemény viszonyáról?

A sajtó kérdése, izgalma: a Biblia értelmezését módosíthatja egy dokumentum? Júdás személyére vonatkozóan „új” dolgot tudunk meg? Megváltozik a Júdás- és ennek fényében a Jézus-képünk? Egy „újabb” vatikáni titokról lebbent a fátyol? Hol az „igazság” a kanonizált Írás és az apokrifok feszültségében? No lássuk csak, mit szól ehhez az egyház?

Az egyházak általános reakciója, izgalma: a kanonizált Szentírás a hit alapja, „a” kinyilatkoztatás, az apokrifok érdekes dokumentumok, de nem a hit számára üzennek. Vagy éppen, háritani kell a Da Vinci-kód szerű fantáziákat, elutasítani a Dan Brown-szindrómát, a spekulációk veszélyesek: fellazítják a hagyományt, de nem adnak biztsat helyette.

A közvélemény hallgat, mint egy kampány idején. Az internetes fórumokon ebben a témában az átlagosnál jóval kevesebb hozzászólás van, noha az „árulás” téma épp forró. A magyar közvélemény épp más nevetek társított az Árulóhoz, nem Júdással foglalkoztak, hisz ez épp a választások két fordulója közti időszak fedi a National Geographic hírének robbanását. A tiltás édes gyümölcse még nem hozta lázba a magyar közönséget. Valószínű az győz a kampányban, aki a jobban befogadható kimondja, jó hangosan, de még a kampány elején állunk. Több kommentátort akar meghallgatni a közvélemény, mielőtt lázba jön és ide vagy oda adja voksát.

Számomra mégis izgalmas kihívás, hogy én magam mint lelkes tovább generáljam, vita tárgyává tegyem, kihasználjam a szenzációt. Egy új impulzus lehet ez, a jó vita – jó missziós eszköz. S végül arra tereli a figyelmet, ami igazán fontos: milyen állapotban van hitem, lelkem, s a közösségünk?

Induljunk ki abból, hogy mindannyiunkban él egy Júdás-kép. Ez lehet változó, hatással van rá

az, amit tanultunk, amit belénk neveltek, ami legutoljára megmozgatta gondolatainkat: egy film, egy olvasmány, egy prédikáció. De minden ilyen bennünk élő képnek a lényege az, hogy én hogyan viszonyulok ehhez az alakhoz. Mit vált ki belőlem? Lelkigyakorlatok, a bibliodráma épít erre. Célja, hogy megmozgassa, életre keltse hitünket. Ha valami megbolygatja ezt a tudatunk alján rögzült képet: jó! Lehetőség arra, hogy hozzányúljunk a polcunkon porosodó Könyvhöz. Felébressze a szunnyadó tudásunkat. Rákérdezzünk a bennünk élő kép forrására. A kép hitelességét végül is az én saját tapasztalatom határozza meg. Dorothee Sölle veti fel a közvetett és közvetlen evangélium gondolatát. Az Írás, az Evangélium közvetett forrás: mi hiszünk a tanítványok tapasztalatának. De hogy az evangélium élő legyen, szükséges a mi saját tapasztalatunk. A közvetlen evangélium, a mi életképes hitünk, belső tapasztalatunk.

A szenzáció számunkra hasznot hozhat, ha okosan és nyitottan állunk hozzá. Ezzel a lehetőséggel élve olyanokat is megszólíthatunk, akiknek érdeklődését és bizalmát még nem sikerült eddig felkeltenünk. Elutasítással nem megyünk sokra. A szakszerű cáfolat érdekes lehet, de érdekesebb és hasznosabb a vitát kiindulópontnak tekinteni, az így felszínre kerülő kérdésekkel foglalkozni. Az apokrifok, s a kanonizált evangéliumok mögött is egy-egy közösség áll, gondolkodásmódjával, korának jellegzetességével. A mi vitánk és kérdéseink mögött is, remélhetőleg, a mi közösségünk áll,...Érdekes lehet egymásnak feszíteni a történelmi és a mi közösségünk dinamikáját, a közösség kérdéseit és válaszait összehasonlítani.

A dokumentum előkerülése fontos. Nemcsak kortörténeti pikantéria. Noha nem jelent, valószínűleg, paradigmaváltást, relativizálni egy eddig használt és rögzült képet hasznos lehet. Mélyre nyúlnak, kultúránkba és hitünkbe, azok a gyökök, amelyet most görcső alá helyezünk. Ha igazi és életképes ez a gyökér, a kérdések özönétől nem-hogy veszélybe kerül, épp ápolására szolgál.

Áruló-e Júdás? A válaszok már léteznek bennünk, reflexszerűen és hosszás gondolkodás eredményeként, az új hírek hatására megbolydultan... bennünk áll össze egésszé a kép. Az Írást mi hitelesítjük. Vagy épp nem hitelesítjük. Mert a boncasztal nemcsak a tudósoknak áll, s nemcsak tudományosan lehet hasznosítani.

Jó vitákat!

Miklósi-Vári Katalin

Kereszténység

Áruházi parkoló. Kocsikkal telezsúfolva. Épp a hóbuckákon tántorgó bevásárlókocsira figyelek, amikor megszólít halkán.

– Ne haragudjon. Hajléktalan vagyok. Visszavihetem a kocsit a benne lévő pénzért, cserébe?

Ránézek. Velem egyidős lehet. Borostás arca nyúzott, szemei kialvatlanságtól (vagy más miatt?) véreerek. Egyébként rendben van. Ruhája tiszta, rendezett.

– Csak bólintok, majd elkezdek kipakolni a csomagtartóba. Türelemmel vár. Oda se néz. Nem kíváncsiskodik, mit vásároltam.

– Köszönöm. Kenyérre kell – teszi hozzá hálálkodó hangon, és elindul a kosárral vissza, a gyűjtőhelyre.

Kocsiba szállok és elindulok. Vajon most kipálhatom a napi jótetteimet? Középiszkolai filozofiatanárom egykoron azt mesélte, hogy az ember eredendően úgy van kódolva, hogy önző legyen. Mert én most tulajdonképpen lemondtam a gyermekeim és családom nevében, a bevásárlókocsiban rejlő százsról, mindezt csak azért, hogy elégtételt szerezsek magamnak, lecsitítssam háborgó lelkiismeretemet. Ez is önzés! Megvásároltam egy pillanatnyi boldogságot. Pénzért. Egy százasért. Szinte egy egész kiló kenyér áráért. Szűkös családi költségvetésünkből nekem csak ennyire futja.

De vajon, ha ez lenne az utolsó százasom, akkor is odaadnám, vagy megosztanám az utamba eső első hajléktalannal? Nem tudom. Amint azt sem tudom, hogy a pénzt a *sorstársam* vajon tényleg kenyérre költi. De van-e jogom számon kérni rajta? Csak azért, mert én adtam. Vagy, azzal, hogy odaadtam, már nem is az enyém, azt tesz vele, amit akar? Arra költi, amire akarja. Ha nem kenyérre, akkor másra. Az igaz, hogy kenyérre kérte, de mi van ha...?

Leállítom csapongó fantáziámat. Nincs jogom semmi rosszat feltételezni róla, hiszen nem is ismerem. Ő is csak egy Isten teremtményei közül, akinek talán születésekor örültek, akinek csecsemőkorában gügyögtek, mosolyogtak, és aki gyermekkorában csillogó tekintettel nézett a jövőbe.

És talán mást látott a jövő tükrében.

Lassan már hazafelé közeledek. Régi polgári házak között haladok. Ilyenkor, télen korán sötétedik. Mindenki igyekszik hazafelé, a jó, meleg otthonba. Az ablakokban csillogó fények csábítanak. A sarkon túl, a gótikus tornyok alatt egy templom komor épülete áll. Sötétben. A rácsos kapu, vastag faajtó zárva. Benne didereg a lélek.

Bandi András

Az unitárius szellemiség előfutárainak emlékei Pécsen

Mindannyiunk fontos feladata saját hitének történeti gondozása és megismerése.

Az alámerült ariánus fénykor című írásomban említettem, hogy amikor Theodorich ariánus gót uralkodó 475 után Itália egyeduralkodója lett, ebből az időszakból maradt fent a pécsi műemlékegyüttes; a pannóniai ariánus ókeresztény sírkamrák és kápolnák falfestményeikkel. (UNÉL 59. évf. 5.sz.)

Erről Kanyaró Ferenc így ír Unitáriusok Magyarországon című munkájában: „Egy ókeresztény kápolna alsó része ez, hol a római festőművészet legérdekesebb díszei közt a kápolnát építtető előkelő ariánus hívek arcképei bámulatos épségben másfél ezer éven keresztül fenmaradtak. A mai katolikus székesegyház délkeleti tornyától nem messze találjuk az ősi idők e páratlan emlékét.

Szűk folyosón keresztül kis előcsarnokba jutunk, s innen egy 3,22 m hosszú, 2,82 m széles és 2,31 méter magas dongaboltozattal födött terembe lépünk. A terem falait freskók (falfestmények) borítják. A bemenettel szemközti fal mellett kőpad vonul végig, a kőpad fölött ablakszerű nyílás, mely a helyiséget friss levegővel látta el. E nyílás fölött a belépővel szemben magasan és impozáns föntségben

emelkedik a Krisztus-monogram, vörös keretben zöldesszürke betűkkel kifestve. A nyílástól jobbra és balra a kőpad fölött a két főapostól, Péter és Pál állnak, mindketten a belépőre tekintve és jobbjukkal a kiemelkedő ókeresztény symbolumra mutatva.” Ez az első nagy felfedezés az ókeresztény emlékekről, a Péter-Pál sírkamra.

A pécsi Püspökvár erődítésének Kinizsi Pál által megszemlélt XV. századi meújítása során a várfalak kitolódtak, a régiek fölé pedig Szathmáry György püspök néhány éven belül palotát épített. E palotát bontották el 1782-ben, és a helyére épült levéltári épület alapozása során találták meg a Péter-Pál sírkamrát.

Pécs elődjének, a Római Birodalom Sopianae városának, IV. századi ókeresztény közössége jelentős számú sír építményt, kápolnát, sírkamrát, épített sírokat, mauzóleumokat emelt egykori temetőjében. Ez az épületegyüttes nagysága és gazdagsága a legjelentősebb az Olaszországon kívüli nekropoliszok emlékéanyagában. Az építmények figurális és ornamentális falfestése csak a Rómában fellelhető katakombafestészetéhez hasonlítható. A sírkamrák falain az ókeresztény szimbólumok (Krisztus-monogram¹, galamb, a korsó és a pohár)

mellett bibliai jelenetek láthatók: Péter és Pál apostolok, Ádám és Éva, Dániel próféta az oroszlánok barlangjában, Háromkirályok, Jónás jelenete, Mária és a gyermek Jézus.

A temetőépületek között kétszinteseket is találunk, amelyeket kettős feladat ellátására emeltek: egyszerre voltak temetkezési helyek, sírkamrák és szertartások céljára szolgáló kápolnák. A kétszintes épület épségben fennmaradt dongaboltozatos sírkamrájának teljes belső falfelületét freskók borítják. A gazdag növényi és állati ornamentikával (galambok, pávák) díszített boltozaton négy kör alakú keretbe foglalt portré, az itt eltemetettek arcképei.

A pécsi sírkamrák rengeteg olyan művészeti értéket képviselnek, melyek nélkül mi magunk is szegényebbek lennénk. Ami csodálnivaló bennük, hogy képesek voltak művészetet vinni az elmúlásba.

Miért éppen Pécsen található Európa legszebb ókeresztény temetője?

A Dunántúl legnagyobb városa Pécs, már kétezer évvel ezelőtt virágzó város volt. Itt húzódtott a Római Birodalom kelet–nyugati főútvonala, az ún. „mediterrán út”

A település első neve Sopianae volt, amely az 1. században épült. A város 293 után Valria tartomány polgári központja lett. Utolsó nagy korszaka a 4. századra esett. Ekkor készültek az ókeresztény sírkamrák, amelyek a mai katedrális előtti térségben feltárt műemlékegyüttesben láthatók.

Ugyanakkor Pécs területén már a 4. századot megelőző időszakban is, azaz a konstantinusi fordulat előtti időben is rendkívül erős keresztény közösség élhetett, erre utalnak a diocletianusi üldözések idejéből származó feljegyzések, amelyek Dél-Pannónia kapcsán egy itt élő nagyobb keresztény közösségről is említést tesznek.

Másrészt az ókeresztény síremlékek különösen nagy száma arra utalhat, hogy nemcsak a helybéli keresztényeket temették itt el, hanem a provincia más területéről is ide hozhatták az elhunytakat, esetleg a hitükért kivégzettek földi maradványait. Vagy éppen ariánus hitükért üldözött hívek földi maradványait?

Vagyis a Kr. u. 4. század a kereszténység szempontjából az erőteljes átalakulás időszaka volt.

Mártírokat, vagy jómódú keresztény embereket temettek el Pécsen az ókeresztény temetőben?

E kérdés megválaszolására alapos történeti és régészeti csontvizsgálatokra lenne szükség.

A páratlan műemlékegyüttest 2000-ben az UNESCO a világörökség részévé nyilvánította.

2008-ban adják át a világörökség részét képező régészeti emlékek nemrég feltárt bemutatható részét².

Így a kereszténység egyik jelentős központja az emberiség története szempontjából kiemelkedő értékeivel mindenki számára látható lesz.

Csak arra kellene fényt derítenünk, hogy valóban ariánus központ volt-e a római időkben 475 után Pécs, hisz földrajzi nyelvmemlék is őrzi az ariánusok nyomát. A Pécsről 20 km-re fekvő Aranyosgadány település első tagjában az ariánus szó rejlik (ariánus-arányos-aranyos).

Meglehet, hogy a 16. századi unitárius térhódítással is összefügghet ez a névetimológia, de a folytonosságot is jelezheti.

Másrészt Kanyaró Ferenc munkájában is utal a pécsi sírkamrák ariánus jellegére: „*Ilyen a pannóniai ariánus őskereszténységnek európai hírvő sopianai, avagy pécsi műemléke*”

Ugyanebben a művében utal a pannóniai ókeresztény központra: „*sok kisebbszerű emléket találtak még ezenkívül a pannóniai őskereszténységnek hazánkban. Ilyen a szekszárdi híres márvány sarcophag (sírláda) és vas diatretrum (áttört műű üvegedény); ilyen ama Daruvárt talált téglá is, melyen a Krisztus-monogram látható. Ilyenek a krásznai aranyrudak a sirmiumi pénzverdéből, a pénzverő bélyegén a Konstantin-féle Krisztus-monogram.*

Ilyenek a zágrábi nemzeti múzeum agyag mécei, melyeken díszül és jelvényül szintén Krisztus-monogramok vannak. Mindezek azonban távolról sem mérköznek hírben, érdekességben és ritkaságban a pécsi ariánus sírkamra falfestményeivel.”

El kellene gondolkodnunk ezen és fel kellene végre kutatnunk előfutáraink folytonosságunkat igazoló jelenlétét Pannóniában!

Hiszen Pécs a római kor óta folyamatos keresztény központ, amely unitárius szellemiséget is felmutathat.

Felhős Szabolcs

Forrásmunkák:

1. Kanyaró Ferenc: *Unitáriusok Magyarországon tekintettel az unitarizmus általános történetére* (Kolozsvár, 1891)
2. Csorba László: *Kincsek a magyar kereszténység évszázadaiból* (A vatikáni magyar kiállítás)
3. Akaró Balázs: *Ókeresztény kultúrláza Pécsen*
4. Gábor Olivér: *A pécsi ókeresztény temető legújabbban feltárt síremlékei*
5. Gyárfás István: *Pannónia őskeresztény emlékei*
6. Bachmann Zoltán: *A pécsi ókeresztény mauzóleum helyreállítása, védelme* (Magyar Építőművészet 1987.)

¹Kanyaró Ferenc így ír a monogramról: „az őskeresztények üldöztetésük napjaiban Krisztus neve előbetűinek, a görög X és P betűinek összekapcsolásából alkottak symbolumot, mellyel magokat a pogányoktól megkülönböztették. E jelet alkalmazták mindenütt, sírköveken, ékszerükön, házi eszközeiken stb. E jelet vette föl Nagy Konstantin hadizászlajára is. Ez az ún. „arianus kereszt”, vagy „Krisztus-monogram”

²Lehetőség lesz a Cella Septichora, két sírkamra és fülkekápolna előkerült részleteinek bemutatására is az eddig is látható Mauzóleum, a Péter-Pál sírkamra, a Korszós sírkamra és az Apáca utcai építmények és két sírkamra mellett

Beszámoló a Nyikó menti árvízkárosultak megsegítéséről

A Magyarországi Unitárius Egyház felhívása

„Embertől emberig, lélektől lélekig”

Udvarhelyszéken, 2005. augusztus 23-án emberemlékezet óta nem ismert nagyságú árvíz pusztított. Az írott és elektronikus sajtó híradásai e szörnyű természeti csapás okozta károkról számoltak be. Székelyudvarhelyen és a Nyikó menti falvakban tragikus kimenetelű volt az árvíz: emberek haltak meg, több száz család fedél nélkül maradt, van akinek mindenét elvitte az árvíz.

A Székelyföld e katasztrófásújtotta vidékén nagy számban élnek unitárius testvéreink. A Nyikó menti települések közül több is az erdélyi unitarizmus ősi fellegrája. Ebben a helyzetben nekünk, Magyarországon élő unitáriusoknak és más vallásúaknak, segítenünk kell!

A Magyarországi Unitárius Egyház az árvízkárosultak megsegítését szolgáló adománygyűjtésbe kezdett. Az egy hónapig tartó akciónkat szimbolikusan 2005. szeptember 25-én, az Őszi Hálaadás Ünnepe zárta. Ezt követően az összegyűlt adományokat, az udvarhelyszéki testvéreink kérésére, oda juttatjuk el, ahol a legnagyobb szükség van az anyagi segítségre.

Az elsősorban a Nyikó menti települések megsegítését szolgáló adományokat a felhíváshoz csatolt készpénz-átutalási megbízással (sárga csekk) vagy banki átutalással (Magyarországi Unitárius Egyház, OTP Rt. 11713005-20011631)

lehet befizetni. Mindkét esetben a közlemény rovatban tüntessék fel, hogy az adományt az árvízkárosultak megsegítésére szánják. Továbbá írják be a befizető személy adóazonosító jelét ahhoz, hogy a 2005. évi szja bevallásához szükséges, a közcélú adomány befizetését igazoló iratot elkészíthessük (az Egyháznak befizetett közcélú adomány 30%-a az adóból levonható).

Az adományok célba juttatását követően részletes beszámolót teszünk közzé az Unitárius Élet c. egyházi kiadványunkban. A leírás tartalmazni fogja az adakozók és a megsegítettek névsorát egyaránt.

Nagy tisztelettel kérjük unitárius testvéreinket, terjesszék akciónk hírét barátaik és munkatársaik körében egyaránt. A Magyarországi Unitárius Egyház adománygyűjtése vallási felekezettől független, az összegyűlt adományokat a rászorultság elve alapján, a fentebb említett módon fogjuk elosztani. Széles körű társadalmi összefogásra van szükség ahhoz, hogy enyhítsuk bajba jutott székely testvéreink fájdalmait. Ha nem tőlünk, kitől várhatnának a károsultak segítséget? Ha mi nem most segítünk, akkor mikor fogunk?

Magyarországi Unitárius Egyház Elnöksége

Magyarországi Unitárius Egyház Elnöksége 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4.

Beszámoló a kobátfalvi központú Segélyező Bizottság nyilvános tevékenységi beszámolóján való részvételről

Főtisztelendő Elnökség!

Folyó év november 27-én Ft. Rázmány Csaba püspök úr felkérésére részt vettem a kobátfalvi központú Segélyező Bizottság nyilvános tevékenységi beszámolóján, amelyre a Nyikó menti Kobátfalván került sor. Az alábbiakban a rendezvény lefolyásáról, illetve az ott tapasztaltokról szeretnék tájékoztatást nyújtani. A beszámolóhoz mellékeltem csatolom a helyszínen készített felvételeket.

A helyszínre érkezett meghívottakkal november 27-én, vasárnap 13 óra körül gyülekeztünk a kobátfalvi művelődési ház kistermében, ahol a vendéglátók szíves fogadtatásban lehetett részünk. Id. Szombatfalvi József, a székelykeresztúri egyházkör esperese röviden köszöntötte a jelenlevőket és elmondta, a továbbiakban csoportosan fogjuk meglátogatni azokat a helyszíneket, ahol az augusztus 23-i árvíz a legnagyobb pusztítást okozta, s ahol a legtöbb munkálatra került sor az elmúlt hónapokban.

A meghívottakból, a helyi és környékbeli károsultakból, valamint az önkéntes segítők közül összeállt csoport sorban végigjárta azokat a helyszíneket, ahol még nem is olyan régen az összedőlő épületek voltak, de ahol mára négy épülő ház látható. A látogatás során lehetőség nyílt a újonnan épülő családi házakba való belépésre, azok belülről való megtekintésére, illetve a régi-új tulajdonosokkal való beszélgetésre. A helyszíni szemle irányító, Szombatfalvi József esperes, Szabó László és Bartha Alpár lelkészek menet közben folyamatos felvilágosítást nyújtottak az érdeklődők számára. Így megtudhattuk, hogy az új házak egy hónap alatt épültek fel, és a tervek, remények szerint az érintett családok a karácsonyt már új otthonukban tölthetik. Az építési munkálatokhoz, hála Istennek megvan az anyagi fedezet.

A kobátfalvi látogatás után autókkal átmentünk a szomszédos Kiskadácsba, ahol az egykori fedeles híd maradványait tekinthettük meg, illetve azt az unitárius egyházközség tulajdonában levő telket, ahová a Segélyező Bizottság a jövőben unitárius imaházat szeretne építeni. Ertesüléseim szerint a bizottság tagjai a Magyarországi Unitárius Egyháztól kapott pénzüsszeget is erre a célra szeretnék fordítani. Ezt követően visszatértünk Kobátfalvára, ahol nem sokkal 15 óra után a színültig megtelt templomban istentisztelettel folytatódott a rendezvény.

Ft. Dr. Szabó Árpád püspök úr vigasztaló, reménykeltő adventi prédikációja után Szombathelyi József esperes úr köszöntötte a jelenlevőket, majd Szabó László lelkész úr a Segélyző Bizottság tagjaként részletesen beszámolt az augusztus 23-ára eltelte időszak munkálatairól, azok nehézségéről és eredményeiről. A beszámoló hosszabb, részletes változatát a jelenlevők írott formában is kézhez kapták, ennek másolatát mellékelem.

Bán Gagyai János kobátfalvi tanár, a Segélyező Bizottság helyi tagja számadatokat szolgáltatott a térséget ért károkról, segélyekre és felújításokra vonatkozóan. Beszámolójából kiderült, hogy a hatalmas kár enyhítésére több forrásból is szép adományok, segélyek érkeztek, és ezekből az alapvető szükségleteket igyekeztek kielégíteni. Természetesen továbbra is számítanak a jótévedők segítségére. A továbbiakban Bartha Alpár lelkész és két fiatalfiatal fiatal verses-énekes összeállítással mutatta be a házat, otthonát elvesztő ember Istenben bízó reménykedését. A megható rövid műsor után Nyitrai-Németh Csongor helyi lelkész köszöntöbeseide következett.

Szabó László felkérésére a továbbiakban a segélyező szervezetek, közösségek képviselői szólaltak fel. Cathy Cordes, az amerikai Testvérgyülekezeti Tanács ügyvezető igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket és elmondta, a tengerentúli hittestvérek megrendülten fogadták az árvíz hírért és szinte azonnal az erdélyi unitárius testvérek megsegítésére fogtak össze.

A Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségének üdvözlését, jókívánságait magam adtam át a jelenlevőknek és elmondtam, olyan unitárius és más felekezeti személyek adományait gyűjtöttük össze, akik bár a fizikai távolságok miatt nem lehettek jelen az árvíz utáni napokban, hogy két

kezükkel segítsenek a bajbajutottakon, mégis szívükön viselték azok gondját. A Segélyző Bizottság által megszervezett látogatás abban a meggyőződésünkben erősített meg, hogy az általunk összegyűjtött és elküldött adomány a lehető legjobb kezekbe került, mert annak ésszerű felhasználására a bizottság eddigi nagyszerű munkája a legjobb biztosíték.

A továbbiakban András Imre, a Magyarok Világszövetségének Kápat-medencei Régióelnöke, Dr. Berényi Károly, a hódmezővásárhelyi Johannita Rend Magyar Tagozatának PR menedzsere, valamint Kobátfalva polgármestere köszöntötte a jelenlevőket és osztotta meg gondolatait.

Végül Szabó László kérdésére, hogy szeretne-e még valaki hozzászólni, egy helyi árvíz károsult hölgy szívből megköszönte az adományokat, segélyeket, segítséget, és arra kérte a jó Istent, hogy fizesse meg mindazok jó tettét, akik a bajbajutottakon segítettek.

A templomi rendezvényt Kátai Zoltán régizene-előadása zárta. Ezt követően a székelyszentmihályi citerazenekar előadására és az Aranyosszék népi táncsoport fellépésére került sor a kobátfalvi művelődési házban.

Végül ezúton is tisztelettel megköszönöm a lehetőséget, hogy ezen a szép és számomra igen tanulságos rendezvényen részt vehettem, és mindazokat képviselhettem, akik pénzadományukkal a Magyarországi Unitárius Egyházon keresztül a Nyikó menti árvíz károsultak megsegítésére siettek.

Miskolc, 2005. december 1.

**Lakatos Csilla,
unitárius lelkész**

Szombathelyi József esperes úr részére Székelykeresztúri Egyházkör

Székelykeresztúr

Tisztelendő Esperes Úr!

A Magyarországi Unitárius Egyház 2005. augusztus 27-én hirdette meg adománygyűjtő akcióját a Fehér-Nyikó menti árvíz sújtotta települések megsegítése céljából. Felhívásunkra több mint háromszáz magyarországi unitárius és más vallási felekezeti segítő-kész és jóérzésű ember sietett adományait az erre a célra elkülönített bankszámlánkra befizetni. Ezekből a közcélú adományokból 2005. október 31-ig 3,5 millió forint gyűlt össze. Ezt az összeget a Magyarországi Unitárius Egyház saját költségvetéséből 4 millió forinttal egészítette ki.

Egyházunk Egyházi Képviselő Tanácsának 2005. október 8-i ülésén döntés született az összegyűjtött adomány felhasználásával kapcsolatos kérdésekről.

Az EKT úgy döntött, hogy felkérjük Önt és az Ön által vezetett munkabizottságot, hogy a Magyarországi Unitárius Egyház által összegyűjtött anyagi segítséget legjobb tudása és tehetsége szerint hasznosítsa. Tisztában vagyunk azzal, hogy Budapestről nem lehet és nem is szabad az elosztás részleteibe beleszólni, emiatt úgy döntöttünk, hogy csupán néhány alapelvet és prioritást fogalmazunk meg Önöknek.

Nagy tisztelettel kérjük a bizottságot, hogy adományukat a Fehér-Nyikó mentén található települések megsegítésére fordítsák.

A segítségből unitárius és más vallási felekezeti károsult egyaránt, azonos eséllyel részesülhet. A támogatás elosztása a rászorultság elve szerint kell, hogy megvalósuljon.

Javasoljuk továbbá, hogy amennyiben van erre lehetőségük, adományukat elsősorban árvíz sújtotta egyházi ingatlanok felújítására, másodsorban a megromló közösségi ingatlanok felújítására és harmadsorban a magánemberek, a bajba jutott családok megsegítésére fordítsák. Itt hívjuk fel figyelmüket a Miklósi-Vári Katinka lelkész társukat ért kárra. Lelkész Asszony Siménfalván található házat majdnem elsodorta az ár, több év munkája veszett kárba.

Végezetül kérjük Önöket, hogy az alábbi határidők szerint számoljanak be az adományuk felhasználásáról: 2005. december 31-ig rövid beszámolót várunk, amiből kiderül, hogy a támogatásból a különböző települések milyen mértékben részesültek. A 2006. január 31-ig megküldött részletes beszámolóban pedig pontosan ki kell derülnie, hogy hol, kinek, mire és mekkora támogatás jutott. Mindkét beszámolójukat, az adományozók jegyzékével együtt, az Unitárius Élet c. egyházi folyóiratunkban fogjuk leközölni. Ennyivel tartozunk minden adakozóknak: lássa mindenki, hogy célba ért a segítsége!

További munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Budapest, 2005. november 18.

Tisztelettel:

Rázmány Csaba
püspök

Elekes Botond
főgondnok

A Magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának

Budapest

Főtisztelendő Egyházi Képviselő Tanács!

A múlt év augusztusának 23. napján a Nyikó mentén – akárcsak más udvarhelyszéki településeken – emberemlékezet óta nem látott árvíz pusztított. Azóta sokan siettek e falvak segítségére, és igyekeztek adományaikkal, önkéntes munkájukkal hozzájárulni a felépüléshez. A Magyarországi Unitárius Egyház vezetősége elsők között fejezte ki érdeklődését, együttérzését és segítőkészségét, amit – célirányos egyházi gyűjtés nyomán – fejedelmi méretű segélyezéssel is bizonyított. **Az általunk képviselt Segélyező Bizottság nevében, ugyanakkor a működési területünkön lakó árvízkárosultak részéről jelen levelünkkel is megköszönjük testvéregyházunk kiváló hozzáállását!** Tisztelettel kérjük köszönetünk tolmácsolását mindazon adományozó személyeknek, egyházközösségeknek és más jellegű testületeknek, akik az Önök felhívása nyomán bármivel is hozzájárultak a székelyföldi árvízkarok enyhítéséhez.

Az elmúlt hónapokban sokak által ránk bízott, nem célirányos **pénzadományok** nagy részéből **vásárlási utalványok** kibocsátását fedeztük. Az egyenként 100 lejes, illetve 500 lejes (6900 Ft, illetve 34 500 Ft) értékű vásárlási utalványokból az egyes árvízkárosult családok az őket ért kár mértékének egyenes arányában részesültek. A vásárlási utalványokkal – a bizottságunk által kiválasztott néhány környékbeli kereskedelmi egységben – a következő termékkörökből lehetett vásárolni: épület- és építőanyag, élelmiszer, tűzifa, bútortarték, háztartási eszközök (pl. hűtőszekrény, mosógép, vasaló, konyhai kellékek stb.), ruházat, taneszközök.

A vásárlási utalványok kibocsátásakor figyelembe vettük azokat a korábbi segélyeket, amelyek a mi közvetítésünkkel vagy legalábbis a tudunkkal jutottak el az egyes családokhoz. A családi károk felmérése egy részletes, összesen 121 rovatot tartalmazó úrlap segítségével történt, amellyel nyilvántartásba vettünk minden számottevő házkörüli és mezőgazdasági kárfélt. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a ránk bízott pénzsegélyek és természetbeni adományok szétosztásakor **az árvízkárosultak között sem felekezeti, sem faji alapon nem tettünk különbséget.**

A fenti elvek szerint hasznosítottuk a **Magyarországi Unitárius Egyház**, valamint a **Hódmezővásárhelyi Unitárius Egyházközösség** részéről kapott **4 000 000 (négy millió) forint** pénzsegélyt is, vagyis azt a bizottságunk által kibocsátott vásárlási utalványok részfedezésére fordítottuk. A múlt év október 27. napján, majd december 9-én **hét település 562 árvízkárosult családjának összesen 28 365 517 Ft (= 113 165 Euro = 411 300 RON) értékben** osztottunk ki vásárlási utalványokat. A szóban forgó települések, illetve a vásárlási utalványainkkal segélyezett árvízkárosult családok száma: Siménfalva (230 család), Kobátfalva (120 család), Székelyudvarhely (67 család), Székelyszentmihály

(61 család), Nagykadács (45 család), Kiskadács (22 család), Korond (17 család).

A hatályos romániai jogszabályok meghatározott esetekben lehetővé teszik az egységes mértékű (19%-os) értéknövekedési adó (áfa) visszaigénylését a vásárló által. Ez alapján összeállítottuk a szükséges iratcsomókat és kérésrel fordultunk az illetékes pénzügyi hatósághoz, amely minden biztonnyal jóváhagyja azt. Így a vásárlási utalványok fedezésére fordított adományok értéke ténylegesen is megnövekszik 19%-kal, amit teljes egészében újabb vásárlási utalványok kibocsátására vagy más segélyezési formák fedezésére fordítunk. Mindez természetesen fennáll a magyarországi testvéreink adománya esetében is.

Testvéregyházunk működésére és híveinek életére Isten áldását kérjük!

Kobátfalva, 2006. január 21.

Tisztelettel és köszönettel:

Szombatfalvi József esperes, a bizottság elnöke	Bán Gagy János tanár, a bizottság ügyvezetője	Szabó László lelkész, az ODFIE elnöke
---	---	---

Elérhetőségünk:

– *Szombatfalvi József*: Hargita megye, irányítószám: 535400, Székelykeresztúr (románul: Cristuru Secuiesc), Orbán Balázs u. 14.; telefon és távmásoló: (004)0266242127, (004)0745305264; elektronikus posta: szombatfalvi@unitarius.ro

– *Bán Gagy János*: Hargita megye, irányítószám: 537318, Kobátfalva (románul: Cobătesti) 57.; telefon: (004)0266221613 (lakás), (004)0266221722 (iskola), (004)0721504997; elektronikus posta: galfis@netter.ro

– *Szabó László*: Kolozs megye, irányítószám: 400105, Kolozsvár (románul: Cluj-Napoca), 1989. December 21. u. 9.; telefon és távmásoló: (004)0264450284; maroktelefon: (004)0744779953, (004)0721267596; elektronikus posta: odfie@unitarian.cj.edu.ro, odfie@kolozsvar.ro

***A továbbiakban közöljük
az
adományozók névsorát***

Név	Település	Összeg
Sámuel Balázs Dr.		3.000
Elekes Ágnes		10.000
Jakab András és Erzsébet		5.000
Stephan Meder Dr.	Plochingen	20.000
Székely András Bertalan Dr.	Isaszeg	5.000
Elekes Botond	Budakalász	25.000
Kiss Zsuzsanna	1077, Bp.	20.000
Szolnoky Miklós Dr.	1114, Bp.	20.000
Moldovai Viktor	Zsámbék	30.000
Minne Gabriella	1031, Bp.	2.000
Verses István	2051, Biatorbágy.	4.000
Szabó Attila Dr.	7200, Dombóvár	10.000
Elekes Andor Dr.	1062, Bp.	24.000
TRI-G Bt.	2112, Veresegyház	10.000
Szalontainé Kisgyörgy Zsuzsa	2112, Veresegyház	5.000
Lőrinczy Zsolt Benedegúz	8000, Székesfehérvár	15.000
Zoltai Dénes Bence		100.000
Lévay Zoltán		8.000
Pálffy László	1088, Bp.	25.000
Böhm Jánosné	1118, Bp.	2.000
Nagyné Maksó Ilona	1171, Bp.	1.000
Miklós Rozália és Vitális Jenőné	6723, Szeged	10.000
Bajka József		30.000
Szalontai Tibor és neje	Nyíregyháza	10.000
Balogh Béláné Özv.	1214, Bp.	2.000
Kárpáthy Mária	1143, Bp.	3.000
Lőrinczy Béla	2134, Sződ	5.000
Kozma Alpár	1191, Bp.	5.000
Monduk Adalbert	8441, Márkó	5.000
Sófalvi Ferenc és Éva	9600, Sárvár	10.000
Pap Zsolt	1089, Bp.	5.000
Gombos Jenő	1092, Bp.	2.000
Bartha Bt.	1085, Bp.	5.000
Pál József	1117, Bp.	5.000
Aranyossy György	1111, Bp.	2.000
Gyarmathy Tamás	1118, Bp.	10.000
Fodor Zoltán	1111, Bp.	5.000
Kelemen Miklós	1131, Bp.	5.000
Jakab Gyula	4751, Kocsord	2.000
Kocsis Júlia	1121, Bp.	500
Pálffy Lászlóné	1088, Bp.	20.000
Szabó Sándor	1089, Bp.	5.000
Elekes Hajnal	1188, Bp.	10.000
Gergely Felicián	1098, Bp.	10.000
Rázmány Csaba	1073, Bp.	25.000
Csontos Emil	1125, Bp.	3.000
Fazakas György	1111, Bp.	1.000

Vukovári Győző	Bp.	10.000
Karner Ottó Dr.	1118, Bp.	5.000
Kádárné László Dalma Dr.	2372, Dabas	5.000
Lőrinczy Botond	2536, Nyergesújfalu	5.000
Veres György	2030, Érd	3.000
Péli Árpádné	2000, Szentendre	10.000
Zséder Mária	4751, Kocsord	2.000
Furi Rajmond és neje		8.000
PPI-ARCHINVEST Kft. Petrovainé		50.000
Heltai Gáspár Kft.		100.000
Fésűs Ilona Dr.	1148, Bp.	2.000
Kiss Erika Mártha	1119, Bp.	10.000
Tanka Dezső Dr.		5.000
Stark Károly Dr.		25.000
Rohácsi Zsuzsanna	1116, Bp.	5.000
Kiss Ildikó	1221, Bp.	1.000
Bara Demeter	8192, Hajmáskér	2.000
Baranyai Máté	1072, Bp.	2.000
Dr. Bakó Károly	1025, Bp.	10.000
Juhos László	1026, Bp.	5.000
Friedmann A.	1012, Bp.	5.000
Wiskey Péter	1144, Bp.	10.000
Sepsi-Kovács Éva	1091, Bp.	20.000
Endrei Géza Sándor	2330, Dunaharaszti	6.000
Beregi Unitárius Szórvány	4800, Vásárosnamény	5.000
Göncz Hajnalka	9151, Abda	10.000
Pap Péter	9028, Győr	5.000
Fekete Andrásné	9028, Győr	10.000
Kolonits Ferencné Dr.	1112, Bp.	3.000
Solymossi Ferenc	8000, Székesfehérvár	10.000
Firtos István	2049, Diósd	15.000
Demeter Gyula	2100, Gödöllő	3.000
Jakab Sándor Ifj.	4751, Kocsord	3.000
Nagy Gyuláné	4751, Kocsord	2.000
Vernes Erzsébet	2310, Szigetszentmiklós	2.000
György Tibor	1136, Bp.	5.000
Sófalvi Bertalan	1096, Bp.	2.000
Simó Tibor	1115, Bp.	2.000
Bencze Gábor és neje		10.000
Nyiredy Judit	1114, Bp.	4.000
Dr. Tóthné Nagy Ilona	7271, Fonó	1.000
Bácskai Ágnes	1181, Bp.	1.000
Léta Sándor és Erika	1092, Bp.	10.000
Tóth István	8154, Polgárdi	2.000
Bocz Jánosné	7361, Kaposszekcső	3.000
Varga Gábor	9473, Egyházasköze	10.000
Erős Imre	9825, Oszkó	1.000
Sebestyén Emese	7668, Keszü	5.000

György Éva	1138, Bp.	2.000
Simon Gergely és felesége	2030, Érd	20.000
Hegely Ilona	1119, Bp.	5.000
Borsos Mózes	8074, Csókakő	3.000
Sikó Ágnes Dr.	7634, Pécs	3.000
Borbély Ella	2900, Komárom	2.000
Kuch Ottóné Dr.	7624, Pécs	2.000
Orbók László	1086, Bp.	2.000
Zoltai Dénes Dr.	1022, Bp.	2.000
Turcsányi Katalin	6000, Kecskemét	5.000
Lőrincz István Dr. és családja	1013, Bp.	25.000
Bálintné Mezei Ilona	4031, Debrecen	5.000
Nyitrai Levente	4751, Kocsord	10.000
Bakos Jánosné	4751, Kocsord	1.200
Both Vilmos	1112, Bp.	2.000
Dobos Katalin	8000, Székesfehérvár	1.000
Pálfi Dénesné	4029, Debrecen	3.000
Karamán Miklós Dr.	6721, Szeged	2.000
Szokol Istvánné	4400, Nyíregyháza	500
Magyar Imréné	7400, Kaposvár	2.000
Major Ilona	1095, Bp.	5.000
Bakay Zoltánné	1112, Bp.	3.000
Hatos Samu	4052, Debrecen	10.000
Vajda László Dr.	1132, Bp.	10.000
Fehérné Károlyi Irén	1118, Bp.	1.000
Bajor János	4146, Újiráz	1.000
Palotay István	4400, Nyíregyháza	2.000
Demeter László	4400, Nyíregyháza	5.000
Fodor Dénes	8200, Veszprém	10.000
Bálint Endre Dr.	1025, Bp.	2.000
Brock Margit	1055, Bp.	2.000
MUE Iroda	1055, Bp.	4.000
Bodor István Csaba	2310, Szigetszentmiklós	10.000
Ismeretlen		30.000
László Ádám	1119, Bp.	4.400
Elekes Huba Árpád	3534, Miskolc	5.000
Galkó Ernőné Özv.	1094, Bp.	1.000
Lőrincz Dénes	1113, Bp.	20.000
Nagyidai Ágnes	1147, Bp.	10.000
Máthé Szabolcs	2120, Dunakeszi	6.000
Székely Tiborné	4032, Debrecen	2.000
Székely Lajos	2072, Zsámbék	5.000
Balácsi Margaréta	1081, Bp.	2.000
Albert Attila Dr.	3950, Sárospatak	10.000
Fülöp Jánosné	4400, Nyíregyháza	2.000
Agócs Pongrác	1172, Bp.	1.000
Nagyné Tiboldi Éva	2316, Tököl	2.000
Józan Mária	1222, Bp.	1.000

Bessenyei Judit	7633, Pécs	3.000
Bitay Zsuzsanna Dr.	6000, Kecskemét	10.000
Kisgyörgy Melinda	6000, Kecskemét	10.000
Benedek Gabriella		5.000
Nagy Sándor	1137, Bp.	100.000
Mester Csabáné Dr.	9085, Pázmándújfalu	5.000
Boda Károlyné	1031, Bp.	5.000
Buksa Attila	1095, Bp.	1.000
Balogh György	1205, Bp.	5.000
Gyarmatiné Iváncsik judit	2000, Szentendre	1.000
Molnár János	1193, Bp.	2.000
Ágoston János	1214, Bp.	2.000
A+B Kft.	1028, Bp.	20.000
Kurtos Jánosné	1026, Bp.	10.000
Szeberényi Gyula Tamás		10.000
Ürmösi Gyöngyi Dr.	2465, Ráckeresztúr	3.000
Sótonyi Lajosné	8154, Polgárdi	1.000
Rozgonyi István	7624, Pécs	5.000
Haraszi Levente	2072, Zsámbék	40.000
Bakos Endréné	4751, Kocsord	1.500
Magyar Műveltség Szolgálat	1052, Bp.	5.000
Széplaki Jánosné	4400, Nyíregyháza	2.000
Balázs Mihály	6000, Kecskemét	2.000
Szeifer Ferencné	7633, Pécs	5.000
Kapitány Ervin	1134, Bp.	1.000
László József	2030, Érd	5.000
Gyarmathy László	1095, Bp.	20.000
Faluvégi József Dr.	4266, Fülöp	10.000
Kelemen Attila	1021, Bp.	20.000
Pallay Tibor	1113, Bp.	10.000
T. Tóth Sándor	1111, Bp.	2.000
Csepregi Domokos	3529, Miskolc	4.000
Osváth Péter	4027, Debrecen	1.000
Dobos Lászlóné	4700, Mátészalka,	5.000
Ármánkó Dávid	8600, Siófok	5.000
Péli Erzsébet Dr.		10.000
Harkó Kft.	1182, Bp.	50.000
Budapesti Unitárius Egyházközség - gyűjtés	1055, Bp.	407.000
Deák Ilona	1118, Bp.	10.000
Kozák Miklós Dr.	4032, Debrecen,	10.000
Perjés Lászlóné	3527, Miskolc	2.000
Csiki Zelma	1092, Bp.	4.000
Balogh Lászlóné	6725, Szeged	1.000
Faragó Antalné	6725, Szeged	2.000
Jakab Sándor	4751, Kocsord	2.000
Faluvégi Ilona Id.	7627, Pécs	2.000
Faluvégi Jánosné	7627, Pécs	5.000

Pál Ferenc	1211, Bp.	5.000
Valtynyi Lászlóné	1118, Bp.	2.000
Szabó Lajos	7012, Kocsola	2.000
Ávéd István	3700, Kazincbarcika	2.000
Jakab András	6044, Hetényegyháza	3.000
Kovács Ügyvédi Iroda	Budapest	40.000
Bartók Béla Unit. Egyházközség	1092, Bp.	36.040
Iványiné Kisgyörgy Judit	8630, Balatonboglár	5.000
Molnár Erzsébet	1036, Bp.	5.000
Pálmai Lászlóné	8800, Nagykanizsa	2.000
Miskolci Unitárius Egyházközség	3532, Miskolc	16.000
Tarcali Sándorné	4751, Kocsord	2.000
Ravai Elek Dr.	5440, Kunszentmárton	10.000
Kuti Zoltán	4027, Debrecen	2.000
Máriásné László Edit	1221, Bp.	2.000
Szöke Tamás	2030, Érd	2.000
Sallay Lászlóné	3529, Miskolc	3.000
Braskó Mária Dr.	1026, Bp.	5.000
Füzesgyarmati Polgármesteri Hivatal	5525, Füzesgyarmat	200.000
Hati István	5525, Füzesgyarmat	500
Gergely Sándor	5600, Békéscsaba	5.000
Zs. Nagy Sándor	5525, Füzesgyarmat	10.000
Földi József	5525, Füzesgyarmat	2.000
Balácsi László	5525, Füzesgyarmat	25.000
Marosvölgyi László Dr.		20.000
Cser Kft.		10.000
Kovács Balázs	Farmos	1.000
Kanka Andor	5700, Gyula	10.000
Pálffyné Dr.		10.000
Barna Lajos	5525, Füzesgyarmat	3.000
Sárdi György	Berettyóújfalu	5.000
Kotroczó Dezsőné	5700, Gyulavári	1.000
Turák Kálmánné	Kétegyháza	1.000
Pigler Zsuzsanna	Kétegyháza	1.000
Simonné B. Erzsébet	5525, Füzesgyarmat	1.000
Simon Anna	5525, Füzesgyarmat	1.000
Romvári Etelka	5700, Gyula	15.000
Perecz Sándorné	Bélmegyer	1.000
Pap Jánosné	Bélmegyer	1.000
Fábi Imréné	Bélmegyer	200
Papp Istvánné	Bélmegyer	1.000
Füzesgyarmati Unitárius Egyházközség	5525, Füzesgyarmat	10.300
Némethné Rátvai Eszter Dr.	1098, Bp.	20.000
Hódmezővásárhelyi Unitárius Egyházközség	6800, Hódmezővásárhely	30.000
Kiss Mihály	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Farkas Attila	9400, Sopron	5.000

Máté Ernő	7623, Pécs	4.000
Dunántúli Unitárius Egyházközség	7623, Pécs	7.000
Pászti Lászlóné	1115, Bp.	1.000
Erdélyi Ferenc	3324, Felsőtárkány	10.000
Karasi Éva		10.000
Kozma Tamás Dr.		5.000
Paulik János	1037, Bp.	5.000
Bárány István	3178, Varsány	5.000
Sárkány Józsefné	2310, Szegeszentmiklós	500
Osváth Zsuzsanna	1122, Bp.	3.000
Demjén László	1062, Bp.	3.000
Ajtay János	1119, Bp.	2.000
Barabás Józsefné	2484, Agárd	5.000
Barducz László	1156, Bp.	4.000
Magyari Zoltán	9023, Győr	5.000
Ágoston Hunor	2319, Szigetújfalu	2.000
Albert Miklós	2143, Kistarcsa	1.000
Koppendorfer Ferencné	8154, Polgárdi	1.000
Pinczés Ferencné	8154, Polgárdi	1.000
Kalabay Lászlóné Dr.	1113, Bp.	3.000
Farkas Irma	2509, Esztergom- Kertváros	1.000
Fekete Sándor Dr.	1052, Bp.	2.000
Palóczay Károly	2490, Pusztaszabolcs	1.000
Bartalis Attila	1126, Bp.	2.000
Csiki Albert	2682, Püspökatvan	2.000
Szabó Csabáné	1125, Bp.	5.000
Varga Katalin	2133, Sződliget	10.000
Pór Imréné	1022, Bp.	1.000
Fehér Jánosné Özv.	3000, Hatvan	1.000
Kisgyörgy Csaba	1023, Bp.	5.000
Molnár András	1031, Bp.	2.000
Gacsályi Csaba Ifj. Dr.	1067, Bp.	1.000
Gacsályi Csaba Dr.	4400, Nyíregyháza	4.000
Szeltner Sebestyén	1025, Bp.	2.000
Kovács István	2600, Vác	5.000
Szigethy Gyuláné	2525, Bajna	1.000
Kovács Lászlóné	1132, Bp.	5.000
Veczel László	2314, Halásztelek	2.000
Péter Margaréta	1186, Bp.	20.000
Abrudbányay János Zsigmond	1149, Bp.	5.000
Dénes György	1094, Bp.	2.000
Paulusz Ede	1221, Bp.	1.000
Huszty Júlia	4220, Hajdúböszörmény	2.000
Kis Gyuláné	1042, Bp.	2.000
Fazakas Zsigmondné	3000, Hatvan	5.000
Tanász Béla	8613, Balatonendréd	1.000
Bardóczy Lajos	1055, Bp.	1.000

Nagygyörgy Károly	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Tóth Béláné	1115, Bp.	3.000
Névtelen	2112, Veresegyház	10.000
Méra Piroska Dr.	1133, Bp.	2.000
Nagy Anna Dr.	1132, Bp.	2.000
Tim Katalin		20.000
Solymosi Judit Dr.		5.000
László Árpád Dr.	1125, Bp.	5.000
Pataky Rozália Dr.	7773, Villány	5.000
Sándor Gy. Mátyás	9027, Győr	10.000
Győri Unitárius Egyházközség	9027, Győr	15.100
Végh Zsolt és Éva	2330, Dunaharaszti	10.000
Bényi Lászlóné	1114, Bp.	500
Dr. Balogh Gyöngyi	XII. ker., Bp.	5.000
Nagy Erzsébet	6000, Kecskemét	5.000
Dézszy Dezső Béla	2600, Vác	5.000
Varga Elemér	4751, Kocsord	1.000
Debreceni Unitárius Egyházközség	4025, Debrecen	10.000
Gyurka Botond	1055. Bp.	3.000
Rákos Gyula	1064, Bp.	10.000
Ágoston Hunor	2319, Szigetújfalu	1.000
Riz Ádám		5.000
Gurisatti Gábor	9730, Kőszeg	5.000
Bátorfi Jánosné Zoltán Judit	2049, Diósd	2.000
Szigeti Julianna	2377, Örkény	10.000
Lőrincz Magdolna	6726, Szeged	1.000
Molnár Sándor	4751, Kocsord	1.000
Nagy István	1118, Bp.	20.000
Mrena Hedvig	2230, Gyömrő	2.000
Vermesi Mária	8000, Székesfehérvár	5.000
Szabados Anna	1181, Bp.	3.000
Csáka Attila	1162, Bp.	10.000
Bíró József és neje	2440, Százhalombatta	1.500
Jakab Zsigmond	4751, Kocsord	2.000
László András Dr.	1053, Bp.	2.000
Lukács Istvánné	1041, Bp.	3.000
Nyilas Ildikó	1054, Bp.	1.000
Tihanyi Istvánné	1108, Bp.	5.000
Fazakas Sándorné	1025, Bp.	2.000
Nagy Istvánné	1066, Bp.	10.000
Katona Mihály	2176, Erdőkürt	10.000
Lőrincz István Dr. és családja	1013, Bp.	20.000
Török Tamásné	1011, Bp.	5.000
Kálnoki Kis Tamás Dr.	1039, Bp.	5.000
Cinkótai Illésné	Budapest	500
Szép Margit	2040, Budaörs	1.000
Kiss Balázs Dr.	1196, Bp.	10.000

Vitalis Sándor	1163, Bp.	1.000
Simon Dénes	2030, Érd	10.000
Székely István	2030, Érd	1.000
Szent-Iványi Zsolt	1122, Bp.	1.000
Hatosági Árpád Dr.	4300, Nyírbátor	5.000
Balázs Irma	2310, Szigetszentmiklós	10.000
Reichenberger János	2071, Páty	2.000
Lelik Erzsébet	6781, Domaszék	1.000
Apostolné Szávost Katalin	1015, Bp.	1.000
Cseke Péter Dr.	1111, Bp.	20.000
Dombi Attila	1215, Bp.	2.000
Rákos Attila Dr.	1037, Bp.	10.000
Lakatos Mária	6723, Szeged	1.000
Hódmezővásárhelyi Unitárius Egyházközség	6800, Hódmezővásárhely	50.000
Blága Dénes	2132, Göd-felső	3.000
Péterfy András	1026, Bp.	2.000
Kisné B. Gyöngyi	2071, Páty	5.000
Czegléd Istvánné Özv.	1137, Bp.	1.000
Antal János	1141, Bp.	1.000
Horváth Józsefné	1171, Bp.	2.000
Borbély László Dr.	2510, Dorog	10.000
Csuti Géza György	2490, Pusztaszabolcs	2.000
Gergely Sándor	5600, Békéscsaba	2.000
Bukur-Turmix Bt. Bukur Juliánna	2461, Tárnok	5.000
Bartha József Béla	2225, Üllő	10.000
Mórocz Ilona Dr.	1149, Bp.	10.000
Csizmadia Sándorné dr.	6800, Hódmezővásárhely	3.000
Nagy Ilona Ildikó	1078, Bp.	2.000
Szél Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	10.000
Fazekas Gábor	6800, Hódmezővásárhely	2.000
Hódtói Olvasókör és Rokkantsnyugdíjasok klubja	6800, Hódmezővásárhely	4.000
Hódagrá Rt.	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Dányi László	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Csajbók Ernő	6722, Szeged	20.000
Hézsó Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Mátyás Utcai Olvasókör	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Haller László	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Romhányi Dénes	1024, Bp.	20.000

Herczegné Vígh Kinga	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Béres Katalin	2191, Bag	30.000
Lőrinczi Anna	2119, Pécel	2.000
Varga Éva	1134, Bp.	1.000
Héjja István	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Werny László	2319, Szigetújfalu	5.000
Nánai Zoltán	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Grozs Ferencné	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Chilf Mária	1093, Bp.	5.000
Buhis Zoltán	2365, Inárcs	2.000
Borbély Gyöngyi	1145, Bp.	2.000
Kósa Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	10.000
Tóth Béláné	6725, Szeged	2.000
Wekerle József	2234, Maglód	2.000
Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület	6800, Hódmezővásárhely	2.000
Bandi András	7632, Pécs	2.000
Varga Lászlóné Dr.	1024, Bp.	2.000
Vidékiné Almási Zsuzsa	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Parádi Enikő Dr.	2315, Szigetszentmiklós	5.500
Szabados Edit	1181, Bp.	2.000
Budavill Kft.		10.000
Rostás János	6821, Székkutas	5.000
Nagy Gyula és neje	1012, Bp.	2.000
Gyure Andrásné	5800, Mezőkovácsháza	10.000
Pálfi Sándor	2049, Diósd	1.000
Ambrus Katalin Dr.	1053, Bp.	20.000
Lászlóczy István	2500, Esztergom	1.000
Bálint Árpád	1025, Bp.	10.000
Arczy Sándor	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Rózsa Péter Dr.	4032, Debrecen	2.000
Osváth Péter	4027, Debrecen	1.000
Manczákné Soós Edit	1039, Bp.	1.000
Kisgyörgy Rozália	2083, Solymár	5.000
Benkő László	6800, Hódmezővásárhely	1.500
Kiss Tibor Dr.	6726, Szeged	5.000
Boross Zsigmond	Budapest	5.000
Oláh Györgyné	5525 Füzesgyarmat	1.000
Bartha János	5525 Füzesgyarmat	2.000
Makra Lajosné	5525 Füzesgyarmat	3.000
Fazakas Jánosék	Berettyóújfalu	10.000

Varga Ferenc	Bélmegyer	2.000
Fábián József	5600 Békéscsaba	1.000
Gyáni Endréné	5525 Füzesgyarmat	2.000
Sárvári Lajosné	5525 Füzesgyarmat	1.000
Laskai András	5525 Füzesgyarmat	3.000
Bali Mihály	Bélmegyer	3.000
Szabó Jánosné	Bélmegyer	1.000
Németh Jánosné	Bélmegyer	1.000
Szerencsi Mátyásné	Bélmegyer	1.000
Jónás Imréné	Bélmegyer	1.000
Pántya Jánosné	Bélmegyer	1.000
Tóth Jánosné	Bélmegyer	1.000
Mladonyczki Pál	Bélmegyer	2.000
Kovács Terézia	Bélmegyer	1.000
Szőke Istvánné	Bélmegyer	1.000
Makra Józsefné	Bélmegyer	1.000
Pelbát Imre	Bélmegyer	1.000
Építézmester Rt.		10.000
Pálfi Sándor	2049, Diósd	1.000
Simon (Bagyula) Annamária	1144, Bp.	2.000
Rindl Emőke	2490 Pusztaszabolcs	2.000
Csizmadia Sándor Dr.	6800, Hódmezővásárhely	3.000
Jakab Zoltán Dr.	5340, Kunhegyes	10.000
Szőke Pálné	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Zana Mihály	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Aranykígyó-Szporny Bt.	6800, Hódmezővásárhely	20.000
Vahi Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	3.000
Nyitrai Zsigmond	6727, Szeged	500
Hamvas Ödön Dr.	6800, Hódmezővásárhely	10.000
Deák Gábor Dr., Méd. Bt.	6800, Hódmezővásárhely	2.000
Farkas Rudolf	1146. Bp.	500
Miklós Gábor, Szabó Edit	1077. Bp.	5.000
Badóczy Zoltán	1126. Bp.	10.000
Makkai Ádám	Chicago	20.000
	Összesen adomány	3.623.750

Könyvbemutató Budapesten

A Magyarországi Unitárius Egyház és az Erdélyi Unitárius Egyház szervezésében, a Budapesti Unitárius Egyházközség tanácstermében, 2005. november 30. du. 6 órakor mutatták be Kénosi Tózsér János – Uzoni Fosztó István: Az Erdélyi Unitárius Egyház Története I. című kötetet.

Az ünnepség fővédnöke Elekes Botond főgondok volt, aki üdvözölte a megjelenteket és előadó-

kat. Dr. Szabó Árpád püspök megnyitó és Rázmány Csaba püspök záró gondolatai egységes keretbe foglalták a rég várt eseményt.

A könyvet bemutatta Dr. Jankovics József irodalomtörténész (MTA Irodalomtudományi Intézet) valamint a kiadásról Dr. Balázs Mihály irodalomtörténész (Szegei Tudományegyetem) beszélt.

Lelkészszentelő Zsinat Csokfalván

2005. november 26-án

A Csokfalván megtartott Zsinat lelkésszé szentelte Lakatos Csilla miskolci lelkésznőt is Rázmány Csaba püspök jelenlétében és áldásával.

Az Unitárius Élet hasábjain is kívánunk a lelkésznőnek eredményes és sikeres lelkészi munkát.

*****

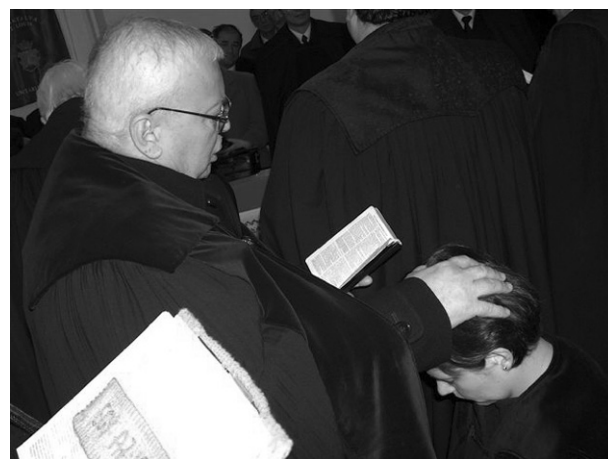
Lelkészszentelő zsinati ülés Csokfalván

„Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban.” 1Tim 4,12

Az Erdélyi Unitárius Egyház Zsinata november 26-án tartotta 2005. évi ülését, a Maros megyei Csokfalván. Az ülés egyetlen napirendi pontja azon fiatal lelkészek felszentelése volt, akik a legutóbbi zsinati ülés óta eltelt három évben gyakorlati segédlelkészi kötelezettségeiknek eleget tettek, majd azt követően Kolozsváron lelkészkesztő oklevelet szereztek.

Idén tizennégyen indultunk el lelkészi pályánk útján, név és szolgálati hely szerint a következők: András Benedek (Székelykeresztúr), Bálint Róbert (Petrozsény), Bodor Rozália Piroska (Tordatúr), Csáki Levente (Kénos), Fekete Béla

Gyula (Bágyon), Fülöp Dezső Alpár (Ádámos), Jakabházi Béla Botond (Nyomát), Kádár Attila (Kadács), Koppándi-Benczédi Zoltán Attila (Lupény), Lakatos Adél Csilla (Miskolc), Orbán Erika (Kolozsvár), Pálffy Tamás Szabolcs (Marosszentgyörgy), Szabó József Csaba (Alsórákos), Szász-Cserey Katalin (Firtosmartonos) és ifj. Szombatfalvi József (Homoródszentmárton).

Mi, újonnan felszentelt lelkészek, teológusokként nagyjából azonos időben voltunk a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának hallgatói, s így többnyire együtt éltük meg a papnövendéki mivolt szépségeit és nehézségeit, mi több, közösen terveztük, álmodtuk meg lelkészi létünket. A teológiai tanulmányaink elvégzése után mindannyian munkába kezdtünk küldetésünk helyén, s azóta is igyekszünk legjobb tudásunk szerint dolgozni, korábbi álmainkat valóra váltani. A

zsinati ülés keretei közt tartott felszentelési ünnepség pedig – meglátásom szerint – annak ünnepélyes kifejezése volt, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház méltónak talált minket arra, hogy a továbbiakban is lelkészi munkával bízjon meg. Mindenekelőtt Istennek adunk hálát, hogy e szép napot megérhettük. Ugyanakkor családunknak, szeretteinknek mondunk köszönetet, hiszen áldozatvállalásuk nélkül célba érésünk reménytelen próbálkozás lett volna. Továbbá köszönettel tartozunk tanárainknak, akik teológiai tanulmányaink során belénk vetett bizalommal, reménységgel formáltak, alakítottak, tanítottak, s végül, de nem utolsósorban az Erdélyi Unitárius Egyháznak, hogy lelkészi pályára való felkészülésünket komoly áldozatok árán lehetővé tette.

Az alábbiakban a csokfalvi zsinati ülés történéseit próbálom meg röviden összefoglalni.

Az ülést Szabó László közügyigazgató, alkalmi imájával nyitotta meg. Ezt követően Máthé Dénes főgondnok megnyitóbeszédében üdvözölte a Zsinat jelenlevő tagjait, majd Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke a maga és a magyarországi unitáriusok nevében köszöntötte a jelenlevőket.

A felszentelendő lelkészek név szerinti bemutatása után zsinati istentiszteletre került sor, amelyen Farkas Dénes esperes mondott ünnepi szószéki beszédet.

Dr. Szabó Árpád, az Erdélyi Unitárius Egyház püspöke lelkészszentelési beszéde után az istentiszteleti és szertartási rendben megfogalmazott kérdéseket intézte a felszentelendő lelkészekhez. Dr. Rezi Elek főjegyző irányításával a felszentelendők letették az alkalmi esküt.

Eskütétel után a püspökök, főjegyző, esperesek, teológiai tanárok, előadó és felkért lelkészek a felszentelendők fejére tették kezüket, és egy-egy bibliai idézetet mondtak, majd Dr. Szabó Árpád püspök Isten áldását kérte a felszentelt lelkészekre.

Áldás után az újonnan felszentelt kinevezési sorrendben beírták nevüket a felszentelt lelkészek anyakönyvébe, majd átvették a lelkészi okleveleiket, amelyeket Dr. Szabó Árpád püspök adott át egy-egy bibliai idézet kíséretében.

A fiatal lelkészek nevében Fekete Béla mondott köszönetet a jelenlevőknek. Lázár Levente lelkész a vendéglátó egyházközség nevében a csokfalvi templomot ábrázoló fametszettel és Bibliával ajándékozta meg az ünnepeltek. Alulírott lelkész a Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségétől értékes könyvajándékot vettem át, amelyet Rázmány Csaba püspök adott át, s amelyet ezúton is tisztelettel megköszönök.

Az istentisztelet keretén belül úrvacsoraosztásra került sor, előtte Szász Ferenc brassói lelkész mondott előkészítő beszédet. A felszentelt lelkészek úrvacsoravételét követően a jelenlevők – lelkészek és világiak egyaránt – úrvacsorát vehettek.

Az istentisztelet után Máthé Dénes főgondnok osztotta meg gondolatait, majd berekesztette a Zsinat ülését.

E rövid összefoglaló nyilván nem tudja átadni azt a felemelő hangulatot, amelyben a jelenlevők részesültek. Akik ott voltunk, olyan élményben

osztottunk, amely minden korábbi elhatározást megerősít, újabb terveket és álmokat szül. Kérjük Istent, azok valóra válásában segítsen mindannyiunkat, most elindulókat és úton levőket egyaránt!

Lakatos Csilla, lelkész

Herczegné Vigh Kinga	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Béres Katalin	2191, Bag	30.000
Lőrinczi Anna	2119, Pécel	2.000
Varga Éva	1134, Bp.	1.000
Héjja István	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Werny László	2319, Szigetújfalu	5.000
Nánai Zoltán	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Grozsa Ferencné	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Chilf Mária	1093, Bp.	5.000
Buhis Zoltán	2365, Inárcs	2.000
Borbély Gyöngyi	1145, Bp.	2.000
Kósa Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	10.000
Tóth Béláné	6725, Szeged	2.000
Wekerle József	2234, Maglód	2.000
Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület	6800, Hódmezővásárhely	2.000
Bandi András	7632, Pécs	2.000
Varga Lászlóné Dr.	1024, Bp.	2.000
Vidékiné Almási Zsuzsa	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Parádi Enikő Dr.	2315, Szigetszentmiklós	5.500
Szabados Edit	1181, Bp.	2.000
Budavill Kft.		10.000
Rostás János	6821, Székkutas	5.000
Nagy Gyula és neje	1012, Bp.	2.000
Gyure Andrásné	5800, Mezőkovácsháza	10.000
Pálfi Sándor	2049, Diósd	1.000
Ambrus Katalin Dr.	1053, Bp.	20.000
Lászlóczy István	2500, Esztergom	1.000
Bálint Árpád	1025, Bp.	10.000
Arczy Sándor	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Róza Péter Dr.	4032, Debrecen	2.000
Osváth Péter	4027, Debrecen	1.000
Manczákné Soós Edit	1039, Bp.	1.000
Kisgyörgy Rozália	2083, Solymár	5.000
Benkő László	6800, Hódmezővásárhely	1.500
Kiss Tibor Dr.	6726, Szeged	5.000
Boross Zsigmond	Budapest	5.000
Oláh Györgyné	5525 Füzesgyarmat	1.000
Bartha János	5525 Füzesgyarmat	2.000
Makra Lajosné	5525 Füzesgyarmat	3.000
Fazakas Jánosék	Berettyóújfalu	10.000

Varga Ferenc	Bélmegyer	2.000
Fábián József	5600 Békéscsaba	1.000
Gyáni Endréné	5525 Füzesgyarmat	2.000
Sárvári Lajosné	5525 Füzesgyarmat	1.000
Laskai András	5525 Füzesgyarmat	3.000
Bali Mihály	Bélmegyer	3.000
Szabó Jánosné	Bélmegyer	1.000
Németh Jánosné	Bélmegyer	1.000
Szerencsi Mátyásné	Bélmegyer	1.000
Jónás Imréné	Bélmegyer	1.000
Pántya Jánosné	Bélmegyer	1.000
Tóth Jánosné	Bélmegyer	1.000
Mladonyeczki Pál	Bélmegyer	2.000
Kovács Terézia	Bélmegyer	1.000
Szöke Istvánné	Bélmegyer	1.000
Makra Józsefné	Bélmegyer	1.000
Pelbát Imre	Bélmegyer	1.000
Építésmester Rt.		10.000
Pálfi Sándor	2049, Diósd	1.000
Simon (Bagyula) Annamária	1144, Bp.	2.000
Rindl Emőke	2490 Pusztaszabolcs	2.000
Csizmadia Sándor Dr.	6800, Hódmezővásárhely	3.000
Jakab Zoltán Dr.	5340, Kunhegyes	10.000
Szöke Pálné	6800, Hódmezővásárhely	1.000
Zana Mihály	6800, Hódmezővásárhely	5.000
Aranykígyó-Szporny Bt.	6800, Hódmezővásárhely	20.000
Vahi Ferenc	6800, Hódmezővásárhely	3.000
Nyitrai Zsigmond	6727, Szeged	500
Hanvas Ödön Dr.	6800, Hódmezővásárhely	10.000
Deák Gábor Dr., Méd. Bt.	6800, Hódmezővásárhely	2.000
Farkas Rudolf	1146, Bp.	500
Miklós Gábor, Szabó Edit	1077, Bp.	5.000
Badóczy Zoltán	1126, Bp.	10.000
Makkai Ádám	Chicago	20.000
	Összesen adomány	3.623.750

A MAGYARORSZÁGI UNITÁRIUS EGYHÁZ ZSINATÁNAK, FŐTANÁCSÁNAK ÉS EGYHÁZI KÉPVISELŐ TANÁCSÁNAK FONTOS HATÁROZATAI A 2005-ÖS ESZTENDŐBEN

A 2005. február 5-én, Budapesten, a Bartók Béla Egyházközség templomában, Budapesten tartott Egyházi Főtanácson és Zsinaton két fontos határozat született:

5. Elnök-főgondnok előterjesztette az Egyházi Képviselő Tanács döntését a Miskolci Egyházközség létrehozására vonatkozóan. Ezt a határozati javaslatot 2004. november 13-án fogadta el az Egyházi Képviselő Tanács 22 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett, 1 ellenszavazattal. Ez alkalommal az Alaptörvény 133.§ 2c. pontja alapján a fenti határozatot a Főtanács jóváhagyta 33 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett, 1 ellenszavazattal.

8. Mikó István főgondnok-elnök bejelentette a következő napirendi pontot, és kérte a Főtanács átalakulását Zsi-

nattá. Az átalakulást a Főtanács egyhangúlag elfogadta.

9. Főgondnok-elnök felkérte a Zsinatot, hogy szavazzon a módosított Alaptörvény elfogadásáról. A Zsinat 31 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta a módosított Alaptörvényt.

A 2005. március 5-én, majd annak folytatásaként az április 2-án, Budapesten, a Bartók Béla Egyházközség templomában összeült Zsinat a beszámolókkal és a tisztújítással, valamint ez utóbbival kapcsolatban felmerült kérdésekben hozott döntéseket.

2. A március 5-én kezdődött Zsinat jegyzőkönyvét a Zsinat hitelesnek fogadta el 25 igen szavazattal, 2 tartózkodás mellett, 18 ellenében a beadott és már leírt kiegészítésekkel.

3. A Zsinat nyílt szavazással úgy határozott, hogy Dr. Zoltán Zoltán tanácsos legyen a Zsinat levezető elnöke. (23 igen, 12 nem és 10 tartózkodás)

5. A Zsinat által választandó 6 világi tisztségre Elekes Botond, Dr. Kiss Balázs, Lőrinczy Zsolt, Pálffy László, Dr. Szabó Melánia és Dr. Ürmössy Gyöngyi tagokat választotta a Zsinat.

6. A főgondnoki tisztségre Elekes Botond és Kálnoki Kis Sándor maradt jelöltnek. Elekes Botond 30, Kálnoki Kis Sándor 20 szavazatot kapott.

A Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka a következő 6 évre Elekes Botond. A főszámvevői tisztséget Szekeres Piroska nyerte el Tim Katalin előtt 30-21 arányban.

8. A püspök és főgondnokhelyettes megválasztásánál a következő eredmény született: Rázmány Csaba 30, Kászoni József 22 szavazatot kapott.

A főgondnokhelyettesi tisztségre Pálffy László 27, Kálnoki Kis Sándor 24 szavazatot kapott.

A szavazatok tükrében a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke a következő 6 éves ciklusra: Rázmány Csaba lelkész.

A főgondnokhelyettes ugyanerre a ciklusra Pálffy László tanácsos.

11. A Zsinat megválasztotta a főjegyzőt, a gazdasági bizottság 3, az elsőfokú fegyelmi bíróság 6 (3 lelkész, 3 világi) és a másodfokú fegyelmi bírót 7 (4 lelkész, 3 világi) tagját.

A szavazatok eredményeképpen a főjegyzői tisztséget Balácsi László nyerte el Kászoni Józseffel szemben 27-25 arányban.

A gazdasági bizottság tagjai lettek Gerendás Jánosné 27, Szalontainé Kisgyörgy Zsuzsa 27 és Schmidt Gábor 21 szavazattal.

Az elsőfokú fegyelmi bíróság tagjai: Nyitrai Levente 36, Szász Adrienne 32, Léta Sándor 26 (lelkészek), Gergely Felicián 25, Kálnoki Kis Sándor 24 és Demján Sándor 23 (világiak) szavazattal.

A másodfokú fegyelmi bíróság tagjai: Kiss Mihály 31, Kászoni József 29, Balácsi László 26, Máté Ernő 25 (lelkészek), Kelemen Attila 38, Bandi András 29 és Muszka Ibolya (világiak) szavazattal.

12. A Zsinat döntött a püspök- és lelkészszentelő Zsinat időpontjáról. Eszerint május 22-én lesz Rázmány Csaba püspök és az újonnan választott egyházi tisztségviselők beiktatása, valamint Máté Ernő lelkész felszentelése.

A 2005. május 22-én, Budapesten, a Nagy Ignác utcai templomban tartott Zsinat a püspökbeiktatást és a lelkészszentelést hagyta jóvá.

3. A Zsinat 31 igen szavazattal, 7 tartózkodással, ellenszavazat nélkül megerősítette a 2005. március 5-én, és 2005. április 2-án lezajlott 2. Zsinaton elfogadott, a tisztújításra vonatkozó eredményeket, és jóváhagyta Rázmány Csaba püspök, Elekes Botond főgondnok, Balácsi László főjegyző és Pálffy László főgondnokhelyettes ünnepélyes beiktatását.

4. A Zsinat jóváhagyta Máté Ernő lelkész felszentelési indítványát 1 tartózkodás mellett 39 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül.

A 2005. június 25-én, Budapesten, az Alkotmány utca, 12. szám alatti Heltai Gáspár Könyvesboltban tartott évi első Egyházi Képviselő Tanács az alábbi fontos döntéseket hozta:

1. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangú döntéssel legitimnek mondta ki magát. Továbbá a Zoltán Csaba bírósági keresete által érintett három választott tisztségviselő (főgondnok, főgondnokhelyettes, főszámvevő)

jelen ülésen való részvételét és munkáját legitimnek tekinti.

4. Az Egyházi Képviselő Tanács 23 igen, 1 fő tartózkodás mellett, 1 ellenszavazattal elfogadta a Magyarországi Unitárius Egyház 2005. évi költségvetését.

5. Az Egyházi Képviselő Tanács 21 igen, 3 tartózkodás mellett, 1 ellenszavazattal Sándor Gy. Mátyás fegyelmi ügyében a püspök és főgondnok által indítványozott felülvizsgálati eljárás mellett dönt: Sándor Gy. Mátyás fegyelmi ügyét a Magyarországi Unitárius Egyház Alaptörvényében foglaltak szerint az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

6. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag megszavazta, hogy Az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól

és a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságtól be kell kérni az egyház összes munkavállalójára vonatkozóan az általuk nyilvántartott adatokat és kimutatásokat.

7. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag határozott 1,2 millió Ft-os támogatás megítéléséről a Hódmezővásárhelyi Egyházközség részére templomjavítási munkálatok megvalósításához. (500 ezer Ft-ra már a 2004. évben történt kötelezettségvállalás, tehát csak a hiányzó 700 ezer Ft-ról kellett döntést hozni.)

8. Az Egyházi Képviselő Tanács 23 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett megszavazta, hogy a püspök és a főgondnok az Erdélyi Unitárius Egyház vezetőivel 2005. július 16-án, a Kolozsváron sorra kerülő megbeszéléseken képviselje a Magyarországi Unitárius Egyházat, különös tekintettel a következő két elv figyelembevételével: 1. A Magyar Köztársaság területén kizárólag a Magyarországi Unitárius Egyház bevonásával, vele közös szervezésben lehet bármilyen unitárius egyházi rendezvényt megtartani. 2. Az esztendő második felében sorra kerülő találkozó csakis a Magyarországi Unitárius Egyház tulajdonát képező helyszínen valósulhat meg.

9. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangú szavazattal utasította a Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségét, hogy tegyen meg mindent a debreceni viharkár 2005-ben történő elhárítása érdekében. Azután határozott a Magyarországi Unitárius Egyház 2005. évi költségvetése központi tartalékából történő 1 millió Ft-nak a fenti célra való elkülönítéséről.

11. Az Egyházi Képviselő Tanács 2 igen, 3 nem szavazattal, 16 tartózkodással elutasította a füzesgyarmati lebontott papilak üres telkének eladását. Felhatalmazza az Elnökséget, hogy gyorsítsa meg a szóban forgó telek hasznosítására vonatkozó koncepció kialakítását, és ebben az ügyben tegyen javaslatot a legközelebbi tanácsi ülésen.

12. Az Egyházi Képviselő Tanács felhatalmazta Léta Sándort egyhangú szavazatával, hogy az egyházközségekhez bevezetendő széles sávú

internetszolgáltatás érdekében kössön szerződést a legmegfelelőbb ajánlatot tevő szolgáltatóval.

A 2005. október 8-án, Budapesten, a Nagy Ignác utcai egyházközség tanácstermében tartott második, rendes Egyházi Képviselő Tanács is fontos ügyekben hozott döntéseket:

3. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta, hogy az Egyház a központi költségvetés általános tartalékkeretének a terhére (a szolnoki ingatlan értékesítéséből befolyt összegből) 2 484 514 Ft önrészt vállal a kocsordi templom- és lakásfelújítás teljes költségéből. Felhatalmazta a főgondnokot, hogy amennyiben a munkálatok még a 2005. évben elkészülnek, és a felújítást végző vállalkozó az erre vonatkozó számlát benyújtja, és az mind formailag, mind tartalmilag szabályosan van kiállítva, akkor még a 2005-ös évben a számlán megjelölt végösszeget a vállalkozónak átutalja.

6. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangú szavazással elfogadta, hogy az erdélyi, Fehér-Nyikó menti árvízkárosultak támogatására indított segélyakció során eddig összegyűlt adományokat az Egyház kiegészíti 4 millió Ft-ra.

7. Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elfogadta, hogy a 4 millió forint szétesztését rábízza az id. Szombatfalvi József, székelykeresztúri esperes által vezetett segélyezési bizottságra. Továbbá egyhangúlag dönt arról, hogy a segélyek elosztásánál az általunk javasolt prioritásokat megfogalmazó bizottságot állít fel, melynek tagjai: Elekes Botond, Szász Adrienne és Nyitrai Levente.

8. Az Egyházi Képviselő Tanács 22 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta Lakatos Csilla kérését és engedélyezte, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház 2005. november 26-i, Csokfalván tartandó Zsinatán szenteljék fel.

9. Október 31-ig minden egyházközségnek saját folyószámlát kell nyitni közcélú adományokat, befizetéseket, egyházközségeknek járó támogatásokat tilos más számlán kezelni. Minden egyházközség be kell küldje a saját ingatlanjaira vonatkozó dokumentációt központi nyilvántartás céljából.

10. A közcélú befizetéseket tanúsító igazolásokat csak a jogi személyiséggel rendelkező Magyarországi Unitárius Egyház állíthatja ki. Ezt az igazolást vagy a püspök és főgondnok, vagy az egyházközség részéről kijelölt illetékes személy(-ek) és a püspök vagy főgondnok kiadmányozhatja.

11. Az Egyházi Képviselő tanács a rendkívüli Egyházi Főtanács időpontját december 3-ra tűzte ki, két fontos napirenddel: a tavasszal elmaradt fegyelmi bíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek megválasztása, valamint Sándor Gy. Mátyás lelkész fegyelmi ügyének megoldása.

13. Az Egyházi Képviselő Tanács 11-10 arányban elutasította Dr. Beke Ildikónak a kispoharas úrvacsoraosztással kapcsolatos beadványát, arra való hivatkozással, hogy az nem tartozik az illetékességei közé. Egyébként az erre vonatkozó kérdésekben az Alaptörvény előírásai az irányadóak.

14. A Főgondnok szorgalmazza egy médiabizottság létrehozását az Unitárius Élet színvonalának emelése érdekében, valamint általában az írott és elektronikus médiában való megfelelő megjelenésünk érdekében. Dr. Zoltán Zoltán szóban bejelentette, hogy 2006. január 1-jétől megválnak az Unitárius Élet főszerkesztői tisztségétől.

A 2005. december 3-ra, Budapestre, a Nagy Ignác utcai egyházközség tanácstermébe összehívott rendkívüli Egyházi Főtanács a már előbb említett két fontos ügyben határozott a Főgondnok által előterjesztett, az Elnökség által is támogatott határozati javaslatok megtárgyalása után:

7. „Az Egyházi Főtanács az Alaptörvény 133.§ 2./h pontja alapján hatáskörébe vonhat minden, az Egyházunkat érintő kérdést, így jogosult az Egyházi Alaptörvény értelmezésére is. Az Egyházi Főtanács, tekintettel arra, hogy a Zsinat csak minden hatodik évben köteles összeülni, az Alaptörvény 133.§ 2./e pontja alapján jogosult a Fegyelmi Bíróság tagjait megválasztani, illetve a korábban, a Zsinat által már megválasztott Fegyelmi Bírósági tagok közül elnököt és alelnököt választani.” A rendkívüli Egyházi Főtanács egyhangúlag elfogadta ezt a határozati javaslatot.

8. A fentiek szellemében lezajlott a választás az előírt szabályok szerint a következő eredménnyel: Az elsőfokú fegyelmi bíróság elnöke Léta Sándor lelkész, elnökhelyettese: Gergely Felicián, világi tanácsos. A másodfokú fegyelmi bíróság elnöke: Kászoni József lelkész, elnökhelyettese: Kelemen Attila, világi tanácsos.

9. Sándor Gy. Mátyás lelkész fegyelmi ügyében a rendkívüli Egyházi Főtanács 4 tartózkodás mellett 33 igen szavazattal a következő határozatot hozta: A rendkívüli Egyházi Főtanács a Magyarországi Unitárius Egyház Alaptörvénye 218.§ c) pontja alapján hatályon kívül helyezi az elsőfokú fegyelmi bíróság Sándor Gy. Mátyás lelkész fellebbezését elutasító határozatát és elrendeli az elsőfokú fegyelmi eljárás során keletkezett valamennyi irat felterjesztését és a másodfokú eljárás lefolytatását az Alaptörvény 214.§ /3/ bekezdésére figyelemmel.

a) Fontos esemény ebben az esztendőben, hogy az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház Elnökségei megtartották első közös ülésüket a budapesti Püspöki Hivatalban.

Ezután évente két ilyen ülés lesz, egyik Budapesten, a másik Kolozsváron. A tervek szerint minden évben lesz egy közös Egyházi Képviselő Tanács is, egyik évben magyarországi, a másik évben erdélyi helyszínen.

b) A Magyarországi Unitárius Egyháznak a közeljövőben fontos feladata lesz, hogy megállapodást kössön minden egyházközségével az általuk használt ingatlanok tárgyában.

c) Szintén a halaszthatatlan feladatok közé tartozik a lelkészek és világi alkalmazottak kinevezésének/munkaszerződésének mielőbbi egységesítése. Ennek keretében kerülhet sor a lelkészek a Magyarországi Unitárius Egyház központi költségvetéséből történő javadalmazásának reformjára. Pl. új szempontok szerint kidolgozott bértábla, nyugdíjbiztosítás, nyugdíjpénztár stb. Ezekhez az elképzelésekhez elengedhetetlen a precíz és tárgyilagos beszámoló az egyházközségek teherbírájáról, a hívek hozzájárulásáról a gyülekezetek fenntartásához, egyéb bevételi forrásokról, az ingatlanok (templomok, imaházak, lelkészi vagy saját lakások) fenntartási költségeiről stb.

Összeállította:

Balácsi László egyházi főjegyző

A Magyarországi Unitárius Egyház választási nyilatkozata

Kedves Unitárius Testvéreim!

A Magyarországi Unitárius Egyház magasztos hitelveinek szellemiségében tisztelettel és szeretettel fordulok híveinkhez a 2006. évi parlamenti választások alkalmából, szem előtt tartva hazánk, társadalmunk és egyházunk jövőjét.

„mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk”! Zsid:10,39

Őszinte szeretettel és örömmel köszöntelek mindnyájukat, és a zsolttárral mondom: segíts most Uram, mert ha népünknek valaha is volt szüksége segítségre, úgy most létünk legmélyebb tudatával érezzük, hogy szükségünk van megtartó erődre, és egységbe tömörítő szeretetedre. Magyarságunk és hitéletünk mélypontra került, de nem volnánk Istenhívó áldott keresztények, ha csak egy percig is engednénk, hogy a kétségek úrrá legyenek rajtunk. Eppen ezért meg kell mutassuk nem csupán a világnak, hanem inkább önmagunknak, hogy ha kicsik is vagyunk, ha kevesen is vagyunk, de nem vagyunk erőtlenek. 438 éves történelmi múltunk, küzdelmes jelenünk a bizonyosság, hogy bárhol a világban, a hazánkról leszaggatott részekben is kivettük a részünket abból a hatalmas műből, amit a kereszténység kultúrtörténelemnek nevez. Mi egy olyan népnek vagyunk fiai és leányai, akik ezer éve azt hangoztatjuk, hogy: „mi testvérek vagyunk mind emberek, törvényünk egy a szeretet, célunk is egy a munkában, boldog föld, Isten országa”. Aki hitvallását, így tudja megfogalmazni, az jobban odafigyel testvéreire, az emberre, rokonra, jó barát-

ra. De sok testvérünket áldatlan kezek elszakítottak a hazától, aminek az lett a következménye, hogy szülők szakadtak el gyermeküktől, unokáinktól, a testvérek a testvéruktól, a rokonok a rokonoktól, hogy határon túli magyarjaink és utódaik tömegesen vándorolnak ki, s a menekülés riadalmát nem csitítja sem élet sem halál, sem az imádságos kezeket idéző gótikus templomaink tornyai, sem a kopjafás temetők, sem a kínnal és vejtékkel felépített családi házak. Határon túli múltunk Európa és a Világ múltjának is része, és ez ma már tény és bebizonyosodott valóság.

Sajnálatos módon fájdalommal tapasztaljuk, hogy manapság a magukat világmegváltónak kikiáltó szervezetek nem csupán kintől, de főleg bentől bomlasztják nemzeti és hitbeli egységünket.

Ezért van szükség, hogy mindenki elmenjen szavazni, és lelkiismeretének engedelmessé válassza a legmegfelelőbbet, aki biztosíték lehet a keresztény értékrend megvalósítására, nemzeti értékeink megtartására, egyházi ingatlanjaink mielőbbi rendezésére, a hitélet zavartalan gyakorlására, és a határon túli testvéreink nemzeti identitásának megtartására.

Jelenünk nehéz, mert szomorúvá teszi a múlt, de hisszük, hogy kereszténységünk igazi kereszténység, segítő és önfeláldozó, egymásért élő kereszténység, mert az Jézus evangéliumából táplálkozik. És mi nem a meghátrálás és a feledés emberei vagyunk, hanem a hitéi, hogy továbbra is életünk legyen, hitünk legyen és egységes jövőnk legyen.

Budapest, 2006. március 18.

Rázmány Csaba unitárius püspök

Pro Urbe-díj Török Áron ny. lelkésznek

Örömmel szereztünk tudomást arról, hogy Sepsiszentgyörgy városi tanácsa Török Áron nyugdíjas unitárius lelképásztort méltónak találta a Pro Urbe-díjra.

Valóban ő a legidősebb, Sepsiszentgyörgyön szolgáló lelképásztor. Nem véletlen, hogy azt írjuk róla: „szolgáló” lelképásztor, mert a jelenben is hűséggel végzi a kórházban a betegek lelki gondozását. Igen, az egész életét szolgálatnak tekintette, Isten dicsőségére és népe javára.

Török Áron egy Homoród menti kicsi székely faluban, Homoródszentpálon született 1925. augusztus 3-án földműves családban. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, hiszen abban az időben még bővebben volt gyermekáldás falvainkban. Tizenöt éves, amikor 1940-ben beiratkozik a Báró Orbán Balázs Unitárius Gimnáziumba Székelykeresztúron. (...) 1944-ben, tizenkilenc évesen katonai szolgálatra hívják. Megkezdődött számára is a szenvedésekkel teljes szomorú út. A II. világháború vége felé közeledik, és a fiatal leventekatonának kilenc hónapig tartó keserű út jutott: Pécs, Sárvár, Vasvár. Török Áron nem nyugat felé veszi az útirányt, hanem vissza a faluba, vállalva az 500 km-es gyalogutat a szó igazi értelmében, sárban, vízben, étlen-szomjan! Hazaérkezve tanulmányait folytatja, és 1946-ban érettségizik Székelyudvarhelyen. 1947-ben beiratkozik a kolozsvári Unitárius Teológiára, és 1951-ben jeles

eredménnyel el is végzi azt. Három évig Lupényban és Vulkánban, a bányászvidéken végzi a lelkészi szolgálatot. Életének igen szép időszaka (mostoha körülmények között) 1954—1972, az Enlakán töltött szolgálata.

Családot alapít, feleségül veszi Domokos Klára tanítónőt. Rövid ideig Szentábrahámon lelképásztor, majd 1973-ban az unitárius püspök felkérésére vállalja el a sepsiszentgyörgyi unitárius gyülekezetben a lelképásztori állást. A gyülekezet egyhangúlag megválasztja. Sepsiszentgyörgyön teljesedett ki többre hivatottsága. Eredeményes szolgálatának néhány mutatója: 1973-ban 1200 unitárius lelket talál a városban, 1988-ban 3500 gyülekezeti tagot ad át az őt követő lelképásztor gondozásába. (...) A gyülekezet növekedik, gyarapodik, és meglátja, hogy templomra van szükség. 1991-ben megkezdik a templom építését, és 1998-ban befejezik, áll a templom és a torony. (...) Nagyon röviden ismételtlen csak annyit írunk le, hogy a több mint nyolcvan esztendő megélt Török Áron az életét szolgálatnak tekintette. Lehet-e Istentől nagyobb megbízatást teljesíteni?! Nem!

Legyen e kitüntetés alkalmával a végső üzenet: „Légy hív mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját.” (Ján. Jel. 2:10/b)

Incze Sándor nyug. ref. esperes

Egyházközségeink életéből

BARTÓK-EMLÉKÉV

Ünnepeljünk együtt!

Ha körülnézünk az európai népek között, nagyon kevés olyan nemzet van, akinek volt olyan személyisége, aki összegyűjtötte a saját múltjának népzenejét, és így a magyar népdalkincs hungarikumként szerepel az egész világon.

Bartók Béla a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője volt. Művészete nemcsak a magyar és az európai zenetörténet, hanem az egyetemes kultúra szempontjából is korszakalkotó jelentőségű.

Egyházközségünk, a Bartók Béla Unitárius egyházközség mely büszke, hogy a nagy zeneszerző nevét viselheti. Az emlékévet három egymásután következő vasárnap ünnepelte meg, melynek rövid ismertetőjét az alábbiakban közöljük.

2006. március 19., vasárnap 17 órakor Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos színművészek tartottak előadást Sorsunkhoz Harmóniát címmel Bartók Béla emlékezetére. Ezt követte a Baráti Kör Kórusának előadása.

2006. március 26., vasárnap 10 órakor az Is-tentisztelet keretében Pávai István népzene-kutató tartott előadást Bartók Béla erdélyi kapcsolatai címmel.

Ezt követte a Szinte Gábor festőművész által adományozott Bartók Béla-olajfestmény leleplezése. Egli Tibor orgonaművész Bartók-zongoradara-bokat játszott zongorán.

2006. április 2., vasárnap 10 órakor Bartók Béla emlékhangverseny volt Falvai Katalin zongoraművész, Jávorkai Sándor hegedűművész, Jávorkai Ádám gordonkaművész előadásában. Szabó András előadóművész elszavalta Illyés Gyula – Bartók c. versét.

További közreműködők: Palánki István, a Doro-gi Zrínyi Ilona Általános Iskola II. osztályos di-ákja furulyán Bartók gyermekdalaiból játszott, Sudár Annamária előadóművész, Illyés Gyula – Haza a magasban c. versét szavalta el,

Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos előadása

Pávai István

A Baráti Kör kórusa

Szinte Gábor, Egli Tibor, Rázmány Csaba

Sztankovits Béla – gitárművész előadása zárta a templomi ünnepséget.

Ezt követően a gyülekezeti teremben Pomogáts Béla irodalomtörténész megnyitotta Pécsi Dániel jelképtervező kiállítását – Bartók Béla útján címmel.

Falvai Katalin, Jávorkai Sándor, Jávorkai Ádám

A vendégeket és érdeklődőket fogadta és üdvözölte Rázmány Csaba püspök és Okos Márton az MVSZ részéről.

Léta Sándor lelkész

Bartók Béla-emlékévé

Pécsi L. Dániel, Pomogáts Béla, Rázmány Csaba, Okos Márton Béla

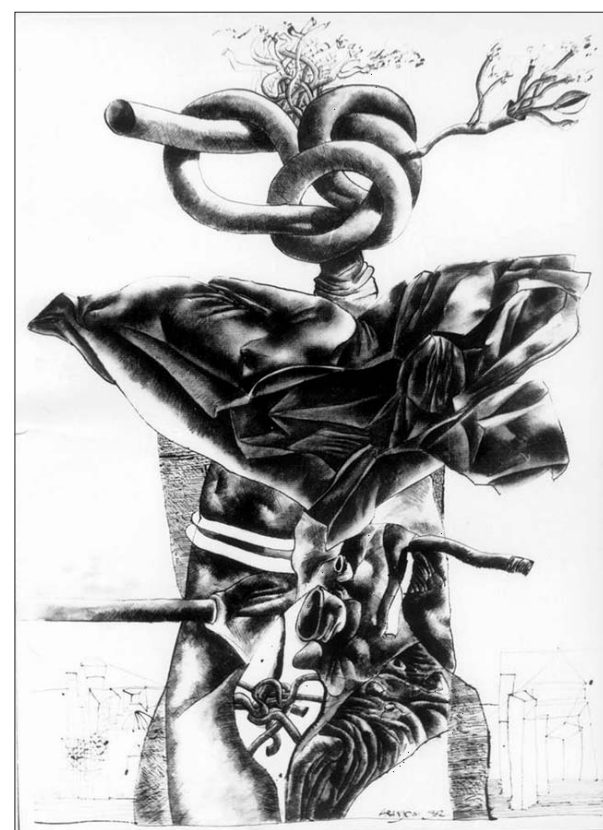
A Bartók Béla egyházközség vezetősége 2006. április 9-én, Rázmány Csaba püspököt 60. születésnapja alkalmából a templomban, a gyülekezeti közösségünkben köszöntötte. Kívánunk sok erőt és egészséget munkája végzéséhez, hivatása teljesítéséhez.

Isten éltesse!

Léta Sándor lelkész

Pécsi L. Dániel, Pomogáts Béla, Sudár Annamária, Szabó András, Sztankovits Béla

*Variációk egy Bartók-témára II.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)*

Emlék-istentisztelet a Havanna-Lakótelepen

Nagy és magasztosan szép eseményre gyülekeztek a hívek a pestszentlőrinci Havanna-Lakótelepi Unitárius Templomban 2006. február 5-én, vasárnap! A tízemeletes lakótömbök között megbúvó hangulatos kis templomban Bartók Béla, a nagy magyar zenetudós, a XX. század egyik kiemelkedően nagy egyénisége születésének 125. évfordulója tiszteletére rendeztek emlék-istentiszteletet. Az istentiszteleten megjelent Hámmori Tibor, XVIII. kerületi alpolgármester, aki egyben helyi önkormányzati képviselő és dr. Domaniczky Endre, a XVIII. kerületi Önkormányzat egyházi ügyekért felelős referense. Az istentiszteleten Szász Adrienne, a gyülekezet lelkésze és Szent-Iványi Ilona, a Dávid Ferenc Egylet elnöke szolgált. A szószéki szolgálatot Szent-Iványi Ilona látta el. Amint írtam, Bartók Béla 125 éve született és 60 éve, 1945 szeptemberében az Egyesült Államokban hunyt el emigrációban beteg. A nagyon hangulatos, és nagy művészi értéket képviselő műsorban közreműködtek a XVIII. kerületi Dohnányi Ernő Zeneiskola tanulói és a Vörösmarty Mihály Ének-Zene-Nyelvi tagozatos Általános Iskola és Gimnázium Családi Kórusa Csík Miklós karnagy úr vezényletével. A Dohnányi Ernő Zeneiskola növendékei előadásában hallottuk a Furu-lyaszó című Bartók-művet. Zongorán Kompos Dániel adta elő. Ugyancsak zongorán, de már Orgován Kinga előadásában hallottuk a Szonatina I.-II.-III.-t és Péter Rita részleteket zongorázott a román népi táncokból. A Vörösmarty Családi Kórus-Ének Együttes előadásában Liszt Ferenc Salve Regina, Mozart: Ave Verum (hiszen Mozart év is van, születésének 250. évfordulója alkalmából!) és Bartók-Bárdos Békefóhász című műve is felcsendült. Külön dicséret és köszönet illeti a

Pintér Csilla

Dohnányi Ernő Zeneiskola növendékeit. A felkészítő tanárokat, úgy, mint: Péch Zoltánnét és Tury Mihálynét. Az áradó zene mindannyiunk lelkét áthatva valósággal betöltötte a kis Unitárius Templomot! Nagyon értékes előadásban ismertetett meg bennünket – még ha csak vázlatosan is, hiszen egy ilyen nagy ember, mint

Bartók Béla igazi megismeréséhez a rendelkezésre álló rövid idő nem lehetett elég – Pintér Csilla, a Bartók Rádió főmunkatársa. Úgy érzem, hogy minden megjelent ezzel a rendezvényt is gazdagabb lett lélekben, hiszen Bartók Béla az egyetemes zenetörténet (nemcsak a magyar zenetörténet!) meghatározó egyénisége! Művészete még halála után is milliók számára hozza közelebb egymáshoz a Kárpát-medence népeit zenéjük, népzenejük által is segítve a népeknek egymás jobb

kölcsönös megismerését és megbecsülését, tiszteletét és talán megszeretését is, és ez óriási dolog! Az istentiszteleten tudtam meg, hogy ezzel az emlék-istentisztelettel kezdődik meg az Unitárius Egyházban egy ünneppsorozat Bartók Béla (aki 1916-ban tért unitárius hitre és a családjának is ezt a hitet választotta, hiszen egyik fia, ifj. Bartók Béla a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka volt hosszú ideig!) születésnapjára emlékezve. Az emlék-istentiszteletet állófogadás követte, ahol mód nyílt arra, hogy a hívők kötetlen beszélgetés során megbeszéljék többek között a látottakat, hallottakat is. A nagy és magasztos művészi élményért ezúton mondok köszönetet a szervezőknek, a lebonyolítóknak, a rendezőknek és minden közreműködőnek.

Halász István
Pestszentlőrinc, 2006. február 5.

A gyülekezet

Bartók Béla **zenéje a** **pestszentlőrinci** **Unitárius Templomban**

*Templomunkban a zene tölti be most a teret,
hirdetve a szépséget, nemesíti a lelket,
gyűjt fényt a szívekben, andalít minden embert!
Ringat, tesz nemesebbé felnőttest és gyermeket!*

*A zene igazi csodaszerep, mert szépségflastrom!
Gyönyörű gondolatok bölcs dallamsorokon!
Benne nincs ellenség, csak szépség felsőfokon,
s ez ihlette a most leírt hála-verssorom!*

Halász István
Pestszentlőrinc, 2006. február 5.

Tudósítás a kocsordi gyülekezet utóbbi két hónapjáról

Szép, nagyon szép decemberünk volt Kocsordon. Mikulás és karácsony között, mint minden évben, két héten át készültünk egymás számára emlékezetessé tenni Jézus születését. Feleségem segítségével adományokat gyűjtöttünk ajándéksomagra, hogy gyermekeinknek a templomban adhassuk az első ajándékokat. Szerepeket, versikéket osztottunk, hogy ajándékosztás előtt elszavalhassák a templom hatalmas karácsonyfája alatt.

Majdnem mindenik hitoktatásban részesülő növendék szavalt. Köztük évről évre nő a kisebbségek száma. Az arányok változását tudomásul véve, hálát adunk Istennek, hogy a kisebbség unitárius része bekapcsolódik egyházi életünkbe. Próbálunk is megtenni minden tőlünk telhetőt érdeklődésük megnyeréséért.

Karácsony estéje azon ritka alkalmak egyike, amikor a templom megtelik. Fehéren köszöntött ránk az ünnep. Sok fáradtságot okozott a járdák tisztántartása és sok örömet a nagy, tiszta fehérség. A templomot csak éppen az ünnepekre kaptuk vissza, mintegy kölcsön az építőktől. Mintha bent is havazott volna, a falak hófehérek. Sokan voltunk, mégse látszott meg senki lábnyoma az újonnan burkolt padlón.

A kisebbségek bekapcsolódásáról még az ifjúság is írt. Varga Gusztáv elővezette világtalannak született, de már rég konfirmált unokaöccsét, Csabát, akivel furulyaszámot adott elő. Lukács evangéliumát idézte az előadásuk a kis Jézust tilinkószóval üdvözlő pásztorokkal. Mi, unitáriusok tudjuk a legjobban, hogy Jézus igazi világossága lelki, és azt a vakok is látják. Olykor a látóknál is jobban.

December közepén, az ünnepi készülődések közepén, pontosan 16-án, pénteki napon történt meg az egyház idei legnagyobb beruházásának, felújított templomunknak és papi lakásunknak az átadása. Csak egyházunk képviselői, a vállalkozók és a műszaki ellenőr, meg a helybeli önkormányzat vezetői voltak jelen, és vették számba a nagy-szerű megvalósítást. Az önkormányzatnál volt a

gyülekező. Utána helyszíni szemle következett a templomnál és a papi laknál, majd a tárgyalás és a dokumentumok aláírása újra az önkormányzatnál történt. Ennek végeztével a polgármesteri hivatal kínálgórással is kedveskedett vendégeinknek.

Túlzás lenne azt állítani, hogy gőzerővel, de a munka még azóta is folyik. Az uniós támogatásra alapozott költségvetés még a felújításokat se mind foglalta magába, hiszen főként, vagy jórészt a fejlesztéseket célozta meg. A már említett padlóburkoláson kívül modern központi fűtést építettek be az épületbe, ill. 75 m hosszú járdát építettek betonkockákból az egész épület köré. A felújítás rendjén a templom új külső vakolatot kapott, új tetőszerkezet került a papilak felére, másik felére csak új héjazat. Az egész papilak + gyülekezeti terem és iroda teljesen új mennyezetet kapott és szakszerűen alászigetelt, új padlózatot. Ez 110 nm alul és felül is 110. Az 50 m.h. utcafronton kicserélték a korhadt léckerítést. Ahogy mondják, úgy nézünk ki, mintha skatulyából húztak volna ki. Sisakját kivéve a torony kívül is, belül is teljesen megújult.

Volt (van) felújítás, ami mégis kimaradt a költségvetésből, ez a villanszerelés, amit híveink társadalmi munkában végeznek (még nincs kész), mint az építők utáni többrendbeli takarítást is. Ennek legjelentősebb része a szemét elhordása volt, amit Dobos László gondnok atyánkfia gépei végeztek el. Folyamatban levő munka az asztalosmunkák felújítása és mázolása. Harmadával már Isten jóvoltából megvagyunk, ez saját erőből. Ez egymaga is akkora kiadás, amit nem minden évben tud a gyülekezet vállalni. Besegített a kanadai testvérgyülekezetünk, támogatást szavazott meg az önkormányzat is és a főtisztelendő Elnökség. Az utóbbit viszont a Heltai Kft. fogja adminisztrálni, reméljük, hatékonyabban, mint ahogyan mi tudnánk. Elsődleges szempontnak kellene szerintünk tekinteni, hogy az április 22-re kitűzött, Kocsordra kihelyezett EKT-i gyűlés illetve templomszentelés alkalmával a munkálatokat befejezhessük.

Ny. L.

Gondolatok templomba menet

Hideg reggelre ébredtünk február első vasárnapján. Sietős léptekkel indultam az istentiszteletra. Nagyon megörültem, mikor előbukkant templomunk fehér tornya a környező háztetők mögül.

Az utcába érve messziről látszott az évszám a bejárat felett, ugyanúgy, mint máskor: 1910. Ebben az évben épült a templomunk. Ez az évszám nagyon sokat jelent számomra más szempontból is. 1910. február 5-én született a Székelyudvarhely megyei Kiskedében a nagymám.

Aznap éppen február 5. volt, így színesebb, de fájóbb lett az emlékezés. Ő kísért el első hittanórámra, és a sikeres főiskolai felvételi vizsgánál is jobban örült annak, amikor konfirmálhattam Kelemen Miklós tiszteletes úrnál 1975 augusztusában.

A 2006-os esztendő több szempontból is mérőföldkő egyházközségünk életében. Harminc évvel ezelőtt 1976 januárjában szórványegyház lettünk, gyülekezetünk megfogyatkozott lélekszáma miatt. Kevesen maradtunk akkor, de erős hittel, tenni akarással, élni akart a kicsiny gyülekezet. Néhai

gondnokunk, Hetényi Sándor és presbitereink dr. Benczédi Ferenc, Elekes Lajos, dr. Erdős Mihály, dr. Ormos Jenő anyagi támogatása és állammegőrző tevékenysége nyomán sikerült elvégezni a legfontosabb asztalosmunkát, az ablakok beüvevezését. Dr. Benczédiné Gabi néni függönyökkel, édesanyám és nagymamám szöttesekkel díszítette az imatermet.

Édesapám kerítést festett, mindenki ott segített, ahol tudott. Néhai énekvezérünk, dr. Jakab Jenőné, Márka néni a pénztárosi és presbiteri teendők ellátása mellett vendégszeretetének minden melegevel fogadta a templomunkban havonta egyszer istentiszteletet tartó lelkészeket és kísérőiket. Hetényi Sándor bácsi halála után dr. Erdős Mihály lett a gondnokunk. Legfőbb életcélja az volt, hogy közösségünk élére állandó lelkész kerüljön, így gyülekezetünk újra önálló egyházközség legyen.

Kiss Mihály tiszteletes úr és családja 1986. június 16-án érkezett városunkba. Ez újabb mérföldkő, újabb évforduló egyházközségünk életében. Húsz év távlatából is emlékszem, az első istentiszteletre, amit tartott. Elmondta nekünk, hogy vett búcsút a Küküllőtől, a fehérre meszelt templomtól, a barátoktól. Búcsút intett a szülőföldnek, mert Erdős Miska bácsi szavai nyomán tudta, hogy van valahol Magyarországon, az alföldi rónák közepén egy kicsiny, elárvult gyülekezet, ahol nagy szükség van rá, és várják.

Az elmúlt húsz évben lelkészi munkája eredményeként ismét rangja van az unitárius vallásnak városunkban. Gyülekezetünkről elismeréssel nyilatkozik városunk vezetőitől kezdve, az utca emberéig mindenki, és nem kérdezik többet, milyen szektához tartozunk.

Középiskoláinkban egyre több fiatal írja be órarendjébe az unitárius hittanórákat, és konfirmációk alkalmával büszkén tesz tanúbizonyságot valásunkról.

Olyan közösség lett a miénk, ahol nemcsak hitből, hanem emberségből is nagyon sokat kapunk. Odavihetjük örömünket, bánatunkat, de még a szürke hétköznapi történéseit is. Az istentiszteleteket követő beszélgetések során a tiszteletes úrra és családjára mindig számíthatunk. Meghallgatnak, tanácsot adnak, segítenek megoldani magánéleti problémáinkat.

Az egyházközségi épületek renoválása során nem kímélte anyagi és fizikai erejét a család. Munkájuk nyomán befejeződött az imaterem, a templomtorony, a lelkészi, kántori és harangozó lakrész, valamint a temetői csőszház teljes felújítása. Új tető és ereszcsonna védi az épületeket, megújult a bejárati ajtó, befejeződött az elektromos hálózat és a fűtésrendszer teljes felújítása. A harangozó lakrészben minden a tiszteletes úr kétkezi munkáját dicséri, a lerakott padló valamint a nyílászárók festése is. Megújult épületeink adnak ott-hont hagyományos rendezvényeinknek. Már 12 éve minden nyáron a mi templomunkban ad hangversenyt a helyi zeneiskola fuvolatábora. 2005 októberében gyülekezetünk meghívására Szenthelyi Miklós nemzetközi híró hegedűművész adott jótékonysági koncertet a Fehér-Nyikó menti árvízkárosultak megsegítésére.

Egy dolgos esztendő véget ért, és tiszteletes úr tovább tervezi a jövőt. Új párnasor kerül a templom padjaiba, megújul a templomaljzat, és megújulnak az ablakok. 2006 nyarán egy kanadai gyülekezet látogat el hozzánk, szeptemberben újabb jótékonysági koncert lesz. Miért teszi mindezt a tiszteletes úr?

Tamási Áron szavaival élve „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Valahányszor a templomunkban ülünk, majd az istentiszteletek befejeztével a lelkészi lakás ebédlőasztala körül, otthonra talál olyankor a lélek. Beszélgetünk családjunkról, munkánkról és Erdélyről. Nagy utat teszünk meg gondolatban, térben és időben egyaránt. Nem az a fontos ilyenkor hol jár a lelkünk, az alföldi rónák felett, a Küküllők vagy a Fehér-Nyikó mentén, vagy fenn a Hargitán – otthon vagyunk.

Kiss Mária
Hódmezővásárhely

Variációk egy Bartók-témára III.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)

Debreceni hírek

A parókia tűzfalát kidöntő tavaly májusi vihar állandó gond forrásává vált, azóta is ott tátong a városra az unitárius épület padlása. Az állagromlás arányos a javítás nélkül eltelt idővel. Ami változott: ma tisztábban látunk. A számunkra nagyon előnyös szerződés, mely a tűzfal visszaépítése, a tető javítása és az utcára néző homlokzat szépítése lett volna, jóformán érvényét veszítette azáltal, hogy az azt aláíró céget felszámolták. Ez február eleji hír. Ettől kezdve az Egyház Elnöksége, a jogász, a debreceni lelkész és gondnok mindennapjai: mégis forrást teremteni a sokáig már nem halasztható javításokra. A tűzfal mellett a mélység növekszik (kép). De reménykedünk és ezért nap mint nap teszünk: éberséggel, kérvények írásával...

Az egyházközség ebben az időszakban is élte normális lelki életét. Rendezvényeink inkább az év második felében lesznek. (Ennek kőkemény logikája: a pályázati kiírások és a támogatások az év második felére érkeznek meg általában). Az év első harmadában szokásos egyházközségi közgyűlésen gondnokunk, Geréd László szemléletváltásra invitált. Mint mondta: egy zárszámadás: számadás, a költségvetés: tükör. Mint, ahogy rólunk is beszél, hogy mire költünk: a kötelező számlákon felül: internetre, kábeltévére, ruhára, mozira, színházra és...egyházunkra – úgy árulkodik az egyházköz-

ségről az, hogy mi fontos számunkra: akarnak-e s fordítanak-e szeretetvédegségre, diakóniai célokra (betegek meglátogatása, kiszolgáltatottak támogatása) és a lelkész továbbképzésére? Az egyházközség anyagi gondjai a viharkárt követően felszínre kerültek. Két lehetőség áll előttünk: szemléletváltás, vagy a rendszerváltás előtti kényes helyzetbe kövültség passzivitása. Mi reménykedünk, s ezért rendszeresen igyekszünk tenni is: kapcsolatfelvétellel és kapcsolatok ápolásával.

Áprilisban két unitáriustól búcsúztunk el Debrecenben. Az Aranyos mentéről Debrecenbe származott id. Rozsos Ferenc adta vissza lelkét teremtőjének. Rábízta magát arra, Aki földi életének is gerince volt, s szavai szerint a betegségnél is nagyobb hitet adott. Imádsággal ajkán távozott e világból. Április 2-án búcsúztunk tőle.

Mély döbbenettel vettünk búcsút ifj. Bajor Jánostól, egykori debreceni lelkész fiától, aki életének 60. évében hirtelen eltávozott közülünk. Egyházközségünk oszlopos tagja hónapok óta küszködött betegségével, de a rák megfékezhetetlen terjedése magával ragadta életét. Ám húsvéti gondolataink is megerősítik bennünk, Istenben tovább él. Isten adjon halottainknak örök nyugodalmat, s az itt maradóknak az emlékezés békességét!

Élet és halál, születés és elmúlás összetartoznak. Így van ez a gyülekezeti életben is: örömmel adunk hírt gyarapodásunkról. Két keresztelőn is részt vehettünk idén. Januárban adtunk hálát Petrás László testi és lelki egészségéért, aki második fia szüleinek. Húsvétkor pedig a Siménfalváról származó Forgács család legfiatalabbjaként érkezett közénk Jázmin Boglárka. Gyülekezetünk legifjabb tagjai így gyarapodnak: immár a három éven aluliak száma 12!

Isten adja, hogy testben és lélekben jól gyarapodjanak, családjuk és közösségünk örömeire, Isten dicsőségére! Ők életünk őszinte reménységei!

Hát így állunk a reménységgel, ilyenkor, késő tavasszal.

Miklósi-Vári Katalin

Negyedév Debrecenben

Debrecen legnagyobb gondja a májusi vihar által felszínre hozott „tető-probléma”. Október óta szaladunk a kiadott – leírt és elhangzott ígéretetek után, eredmény azonban nincs. A leomlott tűzfal a májusban rögzített formában szembesült a téllal. S most már az állagromlás is tény. A parókia tetőszerkezetének felújítását szerződésben ígérő cég megszűnt. A lyuk, a gond maradt.

De ettől függetlenül egyházi életünk megy tovább, sőt, mintha kompenzálná is az előbbieken vázolt reménytelenséget, pörög az élet.

Az egyházközség vezetősége az erdélyi és magyarországi társ-gyülekezetekkel tartott és ápol

kapcsolatokban látja a növekedés egyik erős lehetőségét. Ezért az elmúlt időszakban az olthévízi gyülekezettel építgetünk kapcsolatot: november 19-én szeretetvendégségünkön Török István, olthévízi lelkész és családja volt nálunk.

Advent minden hétvégéjén tartalmas programokkal készültünk szellemileg, lelkiekben a karácsony ünnepére: december 4-én a nagyváradi Talentum együttes közreműködésével zenés istentiszteletet tartottunk. Majd a miskolciakat láttuk vendégül, József Attilára emlékeztünk.

Karácsonykor átléptük a gyülekezet létszámában a lélektani 100-as lélekszámot. S ennél még

nagyobb öröm volt, hogy 17 karácsonyi csomagot oszthattunk ki.

A január a vízkereszti országgyűlésre emlékezés, számvetések és az ökumenikus imahét időszak. Jó, hogy a saját vallásunkban való megerősödés megelőzi az ökumenikus imahetet, így könnyebb lélekkel viseljük, hogy a keresztények együtt imádkozásához meghívást nem kapunk. Lelkésünk mégis jelen volt a debreceni imaalkalmakon. Most is, mint korábban, az evangélikus

templomban tartott istentiszteleten kaptunk helyet a liturgiában. A határ túloldaláról idén is kaptunk meghívást. Miklósi-Vári Katalin a Szatmárnémeti közelében levő Kiskolcson végzett szószéki szolgálatot az ott rendezett imahéten.

Nagy gondunk azonban marad: kétségbeesetten keressük a viharkár rendezésének lehetőségét.

**Geréd László
gondnok**

Beszámoló a Duna-Tisza közti Unitárius Szórványegyházközség életéből

A Duna -Tiszaközi Szórványegyházközségben a szokott mederben zajlott az egyházi élet.

Okulva, hogy a posta a karácsonyi istentiszteleti meghívókat csak az ünnep után három nappal kézbesítette ki, most a húsvéti ünnepek előtt már két héttel postára adtuk a meghívókat, melyek időben el is jutottak híveinkhez. A jó idő ellenére az istentiszteleten kevesen voltunk. Többen jelezték, hogy az ünnepeket erdélyi rokonaiknál töltik el.

A húsvéti ünnepeket megelőzően a lelkész feleségével és Szalontainé Kisgyörgy Zsuzsanna szórványgondokkal részt vett és ünnepi beszédet mondott március 26-án a veresegyházi Szent-Margitán felállított „Engesztelés Keresztje” alatt tartott ökumenikus istentiszteleten.

Április 2-án jelen volt a Bartók Béla-émlékhangversenyén.

Április 8-án feleségével és a Szalontai család társaságában részt vett főtisztelendő Rázmány Csaba püspök úr születésnapjára köszöntésén és rövid felkösztető beszédet mondott.

Örvedtetesen véget értek az Unitárius Értesítő és az Unitárius Élet „Mutatójával” kapcsolatos, METEM-mel folytatott egyeztető tárgyalások. Így a „Mutató” az idei könyvnapra megjelenhet.

Kelemen Miklós

Variációk egy Bartók-témára III.
(65x45 cm diófapác, kréta, papír)

Betekintés a Miskolci egyházközség életébe

Minden új naptári év kezdete jó alkalom arra, hogy számvetést tartsunk. A Miskolci Unitárius Egyházközségben ilyen önértékelésre, visszatekintésre került sor január 29-én, amikor gyülekezetünkben év eleji, rendes közgyűlést tartottunk. Az egyházközség önállóvá válása óta ez volt az első olyan alkalom, amikor a közösség tagjai közösen tekinthettek vissza az elmúlt évre és értékelhették ki azt.

Örömmel állapítottuk meg, hogy kis egyházközségünk eredményes, jó évet zárt. Az elmúlt időszakban gyülekezetünk létszáma megnőtt. Részint az Erdélyi Unitárius Egyház lelkeszei által összegyűjtött és rendelkezésünkre bocsátott címlista volt segítségünkre, melyért ez úton is köszönetet mondunk, részint saját hirdetéseink, folyamatos érdeklődésünk hozta meg gyümölcseit. Istentiszteleteinken minden alkalommal szép számban vagyunk jelen, a templomlátogatás aránya a szórványközösségek lelkesedését idézi. Az istentisztelet közötti időszakban látogatással, telefonon keresztül tartunk kapcsolatot.

Továbbá örömeinkre szolgál az is, hogy a Miskolcon élő unitáriusok mellett egyre többen kapcsolódnak be a közeli és távolabbi településekről is, így Kazincbarcikáról, Edelényből, Mezőkövesdről, Tiszaújvárosból, Egerből, Gyöngyösről, Ózdról és Sárospatakról. A nagy távolságok ellenére unitárius testvéreink áldozatot vállalnak és lehetőségeik szerint jelen vannak az istentiszteleteken, a hitéleti alkalmak lelkes résztvevői. A legtávolabbi, szintén egyházközségünkhöz tartozó városban, Szolnokon a múlt évben eredménytelenek maradtak hittestvéreink felkutatására irányuló próbálkozásaink. Az elmúlt hetekben azonban sikerült felvenni a kapcsolatot a szolnoki református egyházközség vezetőivel, akik ígéretet tettek arra, hogy segítenek kapcsolatba kerülni azokkal az unitáriusokkal, akik Magyarországra való áttelepülésüket követően egyházközségüknél jelentkeztek és azóta is oda járnak istentiszteletre. Az illetékesek segítségére számítva reméljük tehát, hogy a

közéjövőben sikerül megtalálnunk azokat az unitáriusokat, akik egy majdani gyülekezet magvát fogják épezni.

A „szomszédos” unitárius gyülekezetek közül a hozzánk legközelebb eső Debreceni Egyházközséggel állunk kapcsolatban. A két gyülekezet közötti szoros köteléket nemcsak megtartani, hanem erősíteni szeretnénk. Ennek szép példája az a látogatás, amelyet a múlt év végén tettünk debreceni testvéreinknél. Meghívásukra december 10-én adventi találkozóra került sor, amely alkalommal lehetőség nyílt egymás viszontlátására, új kapcsolatok kialakítására, örömeink és gondjaink megosztására. Gyülekezetünk tagjai az év első felében szeretnék a találkozás egy új lehetőségét megteremteni, s ezáltal viszonzni a debreceniek kedvességét.

Helyi szinten igyekszünk kapcsolatba kerülni a más felekezeti testvéreinkkel is. Ebbéli igyekezetünk egyik konkrét megnyilvánulásaként ősz óta a négy nagy felekezet mellett mi is részt veszünk a kórházi lelkigondozói munkában. A megyei kórház alkalmazásában szolgáló lelkészekkel együtt, heti rendszerességgel különböző osztályokon segítünk a betegek és hozzátartozóik lelkigondozásában. Szolgálatunk mindenek előtt a beteg ember lelki segítségének érdekében történik, de a kórházban való jelenlét jó alkalom más unitáriusok megtalálására, illetve egyházunk, hitelveink minél szélesebb körben való ismertetésére is.

A jövőt tekintve minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy az elmúlt év tanulságait szem előtt tartva gyülekezetépítő munkánkat tovább folytassuk. Ez egyrészt az északkelet-magyarországi régióban élő, eddig meg nem talált unitáriusok felkutatását és gyülekezetünkbe való bevonását, másrészt a gyülekezeti alkalmak gyakoribbá tételét jelenti. Számunkra minden egyes ember megtalálása, minden gyülekezeti alkalom megszervezése sikernek számít, s ilyenkor mindig Istennek adunk hálát gondviselő segítségéért.

Lakatos Csilla

Így élünk és dolgozunk Füzesgyarmaton és a Gyula és környéke szórványgyülekezetben

Nehéz télből nehezen tavaszodtunk, a farsang végével elindultunk a húsvéthoz vezető utunkon, és az eleven egyházközségi életet nem akadályozta semmilyen rossz idő.

Február 24-én Varga Zoltán, a megyegyűlés elnöke összehívta a megyei történelmi egyházak vezetőit, hogy a jövőről beszéljünk, az egyházaink szerepéről a tavaszi megyei életben.

Február 25-én Szarvason egy csodálatos ünnepen vettünk részt, és képviseltük szolgálatunkkal egyházunkat a kommunizmus áldozatainak emlékére állított kopjafa felavatásán.

Február 26-án a Borostyánkert Idősek Otthonában tartottunk élménytelit farsangbúcsúztatót,

délután pedig gyulai szórványunkban indítottuk el a Húsvétra előkészítő „nagyböjtöt”.

Március 9-én Sarkad városában tartottunk nőket köszöntő ünnepséget, ahol felkérésre feleségemmel hosszabb énekes műsort mutattunk be, egyházközségünk jó hírnevét öregbítve.

Március 11-én hangos volt a templomunk és környéke, mert akkor vette fel a Magyar TV az ifjúsági műsorunkat, amely 15 hittanosunkat tette az izgalom mellett nagyon boldoggá. Ezt az adást a Nemzeti Ünnepek délutánján láthatták a nézők. Sikeres misszió volt ez is az Egyháznak.

Március 15-én részt vettünk a városi ünnepségen, ahol a gondnokunkkal koszorúztunk.

Március 24-én emlékezetes Bartók-ünnepséget tartottunk, amit a városi Tv felvett és le is adott többször. Városunk egyetlen Bartók-megemlékezését az unitáriusok tartották eddig!

Március 26-án a Borostyánkert Idősek Otthonában volt nagybőjti istentiszteletünk.

A következő időszak a Passió-előadásra készülődés jegyében telt el az ünnepi készülődés mellett. Közben elkészültek az új, dupla üvegezésű templomablakok, amelyeket a tavasz folyamán fogunk beszerelni helyükre, hogy a nyári búcsúra szép legyen a templomunk.

Március 27-én Bélmegyeren eltemettük egyik nyugdíjas társunk kedves párját, Márkus Lőrinc, Karcagon született református testvérünket, aki váratlanul hunyt el 64 éves korában. E szertartás az első volt Bélmegyeren, amelyen nagyon sok végzettségtevő jelent meg.

Március 31-én Füzesgyarmaton, az Új Temetőben eltemettük özv. Nagy Györgyné Kacsó Erzsébetet, az erdélyi Nyáradremetén született, 85 évet élt római katolikus testvérünket.

Április 1-jén Kocsordon részt vettem az egyházi gazdasági bizottsági vizsgálaton. Ugyanezen a napon a lelkészne hittanosainkkal részt vett a városi Húsvét-előzetes családi napon, és a műsorban is felléptek, és sikeresen szerepeltek versekkel és énekekkel.

Április 2-a egyéni és közösségi életünk nagy élménye volt. Debrecenben, az új Kölcsey Művelődési Központban mintegy 1000 érdeklődő jelenlétében avatták lovaggá szerény személyemet. A Nemzetközi Szent György Lovagrendtől kaptam ezt a felemelő kitüntetést és megtiszteltetést a magyarságért, az egyházért, a közösségteremtésért végzett munkám elismeréseként. Városunkból híveink, barátaink, a polgármesterrel együtt, Bélmegyerről, Mezőkovácsházáról, Békésről, Debrecenből közel 40 érdeklődő osztott az örömeinkben. A Városi TV felvette az avatási szertartást és az Ünnepek alatt többször leadta műsorában.

Április 8-án Budapesten, a Bartók Béla Egyházközség tanácstermében köszöntöttük Egyházunk Főpásztorát, Rázmány Csaba püspökünket 60. születésnapja alkalmából.

Április 10-én Debrecenben eltemettük a Küküllődombón, Erdélyben született id. Székely István, 89 évet élt unitárius testvérünket. A család kérésére végeztük mi a szertartást.

Április 11-én Bélmegyeren húsvéti teadélután tartottunk unitárius szertartással. A számos jelenlévő érdeklődéssel hallgatta a lelkész-házaspár előadásában az unitárius Passiót.

A Városi Karácsony nagy sikerén felbuzdulva, betanultuk a Péterffy Gyula-átdolgozta unitárius Passiót a katolikus és református lelkész, a Népdalkör és nyugdíjas, valamint gyülekezeti énekeseink segítségével. Április 13-án a helyi és szeghalmi katolikus templomokban, április 14-én a reformátusoknál és az unitárius templomban adtuk elő nagy élménnyel és jó visszhangot keltve: az unitárius Passió, mint ökumenikus Passió!

A TV-nk ezt is felvette templomunkban, és Húsvét másodnapján már másorra is tűzte.

Április 27-én folytattuk a sikeres irodalmi estek sorozatát. Ez alkalommal Gyóni Géza tragikus életét ismerhettük meg és hallhattuk adyendrés, gyönyörű verseit.

Április 28-án Nyitrai Levente, kocsordi lelkész mellett – az ő kérésére – segédkeztem Budapesten, a Rákoskeresztúri Új Köztemetőben unitárius szertartást végezni.

Április 29-én megkezdődött az anyák napja ünnepeket mintegy másfél száz nyugdíjossal, ahol énekeseinkkel és versmondóinkkal szép műsorral köszöntöttük az Édesanyákat.

Április 30-án tartottuk a gyermekistentiszteletet, amelyen Kovács Gréta és Zs. Nagy Sándor hittanosok végezték a szolgálatot. Szeretvendégség és tombolázás zárta ezt a kedves délutáni alkalmat is a gyermekeink határtalan örömeire.

Május is tele lesz szebbnél-szebb alkalmakkal. Legalább még négy alkalommal és helyen tartunk Édesanyákat köszöntő ünnepet. Közben készülünk Pünkösd ünnepére. Aggódó féltéssel követjük vizsgázó gyerekeinket, unokáinkat. Terveink közt szerepel most is a nyári alföldi búcsú után közös kirándulással eljutni a szejkéi találkozóra, Székelyudvarhelyre.

Álmainkban, terveinkben segítsen meg a Mindenható és adjon ragyogó napokat. **B. L.**

HIBAIGAZÍTÁS:

Az Unitárius Élet 2005. szeptember-októberi havi száma 9–10. oldalán megjelent két egymástól független írás: Kelemen Lajos naplójának közzététele (amelyiknél nincsen szerző feltüntetve) és Kelemen Lajos élete és munkássága (amelyiknek szerzőjeként Kiss András ny. levéltáros van feltüntetve). Mindkét cikk szerzője Sas Péter művelődéstörténész, a cikkben említett levéltári kutatómunka elvégzője és félreértés folytán jelent meg más neve alatt, ezért az érintettektől elnézést kérünk.

**Hozzászólás Elekes Botond főgondnok úr cikkéhez,
mely az Unitárius Élet 2005. november–december
havi számában jelent meg.**

Nagy érdeklődéssel olvastam a Főgondnok Úr cikkét, mely a Dávid Ferenc Unitárius Kutató Központ létesítéséről szolt. A magam részéről igen kiváló gondolatnak tartom az elképzelést.

Tekintettel arra azonban, hogy a magyarországi unitáriusok elsősorban ebben az országban tudnak számottevő (szellemi, anyagi-technikai) tevékenységet kifejtteni, továbbgondoltam a javaslatot és egy „honi” variációs ötlet (mert hiszen ez még csak az) vázolatát határoztam el.

A Főgondnok Úr gondolatából kiindulva, mi lenne, ha az újonnan felavatott „Unitárius Imaterem és Kulturális Központ” bázisán kifejlesztelnék (megszerveznék, létrehoznánk) a „Balázs Ferenc Unitárius Szeminárium”-ot?

Közhely, de mégis megemlítem, hogy országunk szerény nyersanyagkincsei, korlátozott ipari termelési kapacitása miatt inkább szellemi teljesítményekben jeleskedik (jeleskedett), ami a tudományos kutatásokban, művészeti teljesítményekben nyilvánul(t) meg. Kínálja magát annak az elképzelésnek a megvalósítása, hogy az unitárius teológiai, bölcséleti, életvezetési (életfelfogási) nézetek és gondolatok tapasztalatainak rendszerét a hazai és a nagyvilág közönsége számára ismertté és hozzáférhetővé tegyük. Ennek jelenleg – szerintem – gátat vet a kis (vagy talán erős) túlzással (általam) illetett unitárius „illegálitás”, hiszen – lehetséges, hogy a „mi nem térítő vallás vagyunk” elv túlzásba vitele miatt – alig hallható valami az unitárius vallásról, elveinkről – még az ún. magas műveltségű barátaink esetében is (tisztelet a kivételnek).

Ennek megváltoztatására pedig minden szellemi, akarati és szervezési lehetőségünk megvan.

A „Balázs Ferenc Unitárius Szeminárium” természetesen nem a teológiai kérdések fő kutatóhelye és fóruma lenne – feltételezem a hittudományi főiskolák ezt a témakört jól gondozzák –, hanem működését szélesre nyitva, olyan életvezetési, filozófiai, művészeti, pedagógiai stb. területekre hatolna be, amelyek korunk zaklatott világában hasznosak lehetnek nemcsak itt-hon, hanem szerte a nagyvilágban is. Meg kell említeni e vonatkozásban Balázs Ferencnek a faluszövetkezetekkel kapcsolatos tevékenységét, amely biztosan példamutató lehetne a mai magyar vidék számára, hiszen a vidékfejlesztés kérdésében a faluszövetkezeti kezdeményezések hihetetlen nagy jelentőségűek lehetnének.

Ha jól belegondolunk, a világhíressé vált különböző központok kis gondolatból (lásd a rendszeres és jól megszervezett ifjúsági mozgalmak és táborok, a kultikus helységek eseményei, stb.) fejlődtek ki – ami (szerény nézetem szerint) csak szervezés kérdése.

Mert: vannak-e olyan unitárius gondolkodók (lelkészek, könyvtárosok, történészek stb) akik műveikben kitértek a fentebb vázolt témakörökre? Igen.

Vannak-e olyan unitárius gondolkodók, akik a hitelvek összefüggéseit, magyarázatait, értelmezését alkotó módon kutatták, tárgyalták? Igen.

Vannak-e olyan unitárius művészek, akik példaképei lehetnek a mai ifjúságnak? Igen.

Vannak nagyszerű lelkészeink, tudósaink, művészeink. Van könyvtárunk, épületünk. Vannak áldozatkész önkéntes segítőink.

Kell még más is?

Budapest, 2006. március 30.

**Dr. Karner Ottó,
a Bartók Béla Unitárius Egyházközség tagja**

*Kéziratokat nem őrzünk meg és
nem küldünk vissza.*

*Az aláírt cikkekért a szerzők
viselik a felelősséget.*

*A szerkesztőség fenntartja az
írások szellemét és tartalmát nem
érintő rövidítések jogát.*

*Folyóiratunk minden páros
hónap végén jelenik meg.*

UNITÁRIUS ÉLET

A Magyarországi Unitárius Egyház lapja

Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság

Főszerkesztő-helyettes:
Léta Sándor

SZERKESZTŐSÉG CÍME:
V., Nagy Ignác utca 2–4. Budapest, 1055
Telefon/fax: 311-2801

Internet: <http://unitarius.lap.hu>

Terjeszti a Magyarországi Unitárius
Egyház.

Megjelenik kéthavonta.

Felelős kiadó:
Heltai Gáspár Kft.

Index: 25 842

Készült:
a Cerberus Kft.
nyomdaiüzemében

Felelős vezető:
Schmidt Gábor

HU ISSN 0133-1 cv272

Előfizethető:

A lelkési hivatalokban
(Budapesten és vidéken),
vagy befizetési csekkben.

Bankszámlaszám:

11713005–20011631

Egyes szám ára: 400 Ft
Évi előfizetési díj: 2400 Ft

A Magyarországi Unitárius Egyház
internetcíme:

www.unitarius.hu
<http://unitarius.lap.hu>

*Következő lapzárta:
2006. június 6.*